

Velja po pošti: ==

za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta 13.—
za četrt 6-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnistvu: ==

za celo leto naprej . K 22-40
za pol leta 11-20
za četrt 5-60
za en mesec 1-90
za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamerne štev. 10 v.

SLOVENEK

Inserati: ==

Enostolna petivrstna (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 v
za trikrat 10 v
za več ko trikrat 9 v

V reklamnih noticah stane
enostolna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja: ==

vsek dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije.
Upravištkega telefona št. 188. —

Današnja številka obsega 6 strani.

Slovenski liberalni nem-
škutarji.

Ljubljana, 24. sept. 1909.

»Saj še nismo v predpustu«, mora
vzklikniti vsakdo, če čita zdaj liberalno
slovensko časopisje. Naj bi liberalno slo-
vensko časopisje nastopilo v predpustu
tako, kakor zdaj, bi že še umevali, a da
piše tako v »vzvišenem« liberalnem sep-
tembru, navadni smrtniki ne razumemo,
morebiti ravno zato ne, ker pošteni ljudje
ne poznamo visokih političskih predpustnih
potov in stez slovenskega liberalnega
časnikarskega zemljevida.

Sedanja avstrijska vlada je protislo-
vanska. Zna že to vsakdo. Imenovanja
nemških profesorjev po kranjskih srednjih
šolah nam to dokazujejo. Dokazujejo nam
to orgije sedanjega protislovanskega vlad-
nega zistema osobito na Nižnjem Avstrijs-
skem, ko zapira s kruto silo sedanja proti-
slovanska vlada češke šole, šole, ki jih
vzdržuje češko ljudstvo samo, dasi bi mo-
rala skrbeti za nje javna uprava. Ni li ho-
tela zadati sedanja vlada Slovincem pe-
kočo, nečuvno zaušnico z ustanovitvijo
italijanskega vseučilišča v Trstu?

»Slovanska Unija« sklene, da nada-
ljuje boj proti Slovanom sovražnemu zi-
stemu Bienenrthove vlade št. II. Sklep veže
tudi liberalno časopisje, veže tudi liberal-
ne slovenske poslance. A liberalen vzor
je tisti svetopisemski Ezav, ki je prodal
za skledo leče svoje prvenstvo.

Najstarejši slovenski liberalni dnev-
nik, ime mu je »Slovenski Narod«, je za-
plesal včeraj predpustno kadriljo proti
načelniku naše stranke in se zavzel za
svojo sedanjo nevesto, Slovanom sovražno
Bienenrthovo vlado. Predpustna »Na-
rodova« najnovejša ljubezen je prepove-
dana ljubezen, a liberalcem je ljub in drag
prepovedan sad.

In v svojo najnovejšo nevesto, se-
danjo Bienenrthovo protislovansko vlado
zaljubljeni »Narod« je zapisal sledeče be-
sede: »Klerikalci vpijejo, da je sedanje mi-
nistrstvo Slovanom skrajno sovražno, ta-
ko da je treba proti njemu delati obstruk-
cijo, a ravno to ministrstvo je dalo Slo-
vincem obrtno šolo, ki je za ves narod
velikanskega pomena in je premostilo učiteljske iz Kopa v Gorico, kar je vsekako
važna pridobitev.« In zapisal je po čarih
svoje »ljubimke« v starih svojih dneh raz-
svetliti »Narod«: . . . zdaj pa je na krmilu

ministrstvo, ki je res kaj storilo za Slo-
vence in proti temu ministrstvu stoje kle-
rikalci celo v obstrukciji!«

Mi smo že razložili, kakšno uslugo je
napravila sedanja vlada Ljubljani s tistim
odpisom 900.000 kron. Naj bi ne bili libe-
ralci zaljubljeni, bi znali, da bi morala vla-
da sama na svoje stroške graditi obrtno
ljublansko šolo. A kaj izgubljamo besede,
ko znamo, da zaslepi ljubezen tudi mlade
ljudi, in da zatelebane starine izgube vso
pamet, zbesne in znore.

In »Narod« je pisal, da se je preme-
stilo učiteljske iz Kopa na prizadevanje
liberalcev in dr. Ploja. Zdaj smo skup.
Znamo tudi, kdo je pisal, kar je objavil
včerajšnji »Narod«. Nočemo se pečati da-
nes z njim, ker žaluje za svojim blagim
sinom, ki je bil nam ljub in opetovano
zvest sotrudnik.

Da se je premostilo koprsko učiteljs-
ke iz Kopa v Gorico, je zasluga naših
poslancev. Nočemo in ne bomo navajali
podrobnosti. Obstrukcija naših poslancev
je prisilila vlado, da se ni ustrašila ita-
lijskih grožnj, ker se je bala slovan-
skega viharja. V proračunskem odseku je
nastopil opetovano monsignor poslanec
dr. Žitnik za premostitev koprškega učiteljskega. Zasluga naših poslancev je pre-
mostitev učiteljske iz koprskih lukenj v
Gorico.

Na neukusne šale z ozirom na osebo
načelnika naše stranke ne odgovarjamo.
Čemu li naj se oziramo na vsakdanje sta-
rodavne ponavljane pridevke sivolasnega
časnikarskega starčka.

Smešno je, ko piše »Narod«, da se
naši poslanci pri ministrih še pokazati ne
smejo. Naši poslanci so možati. Zato ni-
majo nikakega povoda, da se plazijo pred
nositelji sedanjega protislovanskega zi-
stema. Radi prepuščajo to vlogo liberal-
cem. Nič jim ne zavidamo, da klečeplazijo
in beračijo pred tisto gospodo, ki je obso-
jena po »Slovanski Uniji«.

Res, smešni so naši liberalci. Na eni
strani nadevajo pustno krinko v svojem
bojnem plesu proti vladi doma, na drugi
strani pa plešejo zaljubljeno kadriljo na
Dunaju s tisto vlado, ki zadaja udarec za
udarcom Slovanom. Znamo, za kaj ple-
šejo svoj zaljubljeni ples zdaj liberalci.
Vrgli so včeraj proč svojo protivladno
krinko in pokazali svoje pravo, v sedanjo
po »Slovanski Uniji« obsojeno vlado, za-
ljubljeno lice.

Ni dolgo, ko so objavljali listi, da
hoče pridobiti vlada Jugoslovane zase. Če
je že spisal Ploj tisto pismo ali brzojavko
na Bienenrthovo vlado, ki javlja »Slovan-
ski Uniji« izstop njegovega kluba iz nje,

ne znamo. Pripravljani smo na to po vče-
rašnjem »Slovenskem Narodu«, po Tav-
čarjevi obrambi Bilinskega v včerajšnji
seji sabora vojvodine Kranjske!

Deželni zbor kranjski.

(Včerajšnja popoldanska seja.)

LEX AXMANN V DEŽELNEM ZBORU.

(Nujni predlog poslanca dr. Jarca.)

Ako primerjamo današnjo sejo kranj-
skega deželnega zbora s sejami koroškega
in štajerskega deželnega zbora, vidimo
velik razloček. Doživeli smo prizor, da
nam je zastopnik manjšine, ki šteje pri nas
komaj 5¼%, popolnoma nemoteno pred-
sedoval.

Vse drugače v koroškem deželnem
zboru. Ko je storil poslanec Grafenauer le
obljubo, so vzdignili hrup nemški nacio-
nalci. V štajerskem deželnem zboru ni
hotel dati glavar prečitati slovenske in-
terpelacije. Ali še več! Vsenemška hidra
dviga svojo strupeno glavo še po drugih
alpskih deželah.

Ali si morete misliti večji atentat, ka-
kor ga je izvršila nemško-kršč.-socialno-
nacionalna večina, ko je sprejela predlog
za sankcijo lex Kolisko-Axmanna. Dunajski
fejaki, ki so v predmetni oštariji svoj čas
radi poslušali pesem slovenskega študenta,
so postali naenkrat radikalni revolucijo-
narci.

Na Dunaju so se godili prizori, ki so
bili hujši, kakor prizori 20. septembra pri
nas, ki jih obsojamo za svojo osebo. (Dr.
Triller: Ne enemu človeku se ni las skr-
vil!) Podobne predloge so stavili tudi v
gornjeavstrijskem in salcburškem dežel-
nem zboru. To niso več posamezne temne
točke na političnem obzorju — to je
vojska.

Tem razmeram je kriv v prvi vrsti
sedanji vladni zistem. Ko smo dobili Bie-
nerthovo ministrstvo in čitali njegovo iz-
javo, da hoče biti ministrstvo »der reinen
Hand«, mislili smo, da bo tako, kakor je
zapel Heine:

Er regierte wie die andern,
Schützte Handel und Talente,
Wenig, heißt es, ward gestohlen
Unter seinem Regimente.

Ali ta Bienenrthova vlada ni ostala
tako nedolžna.

Po Hochenburgerju in Stürgkhu je
postalo to ministrstvo pravi reprezentant
nemškega zistema. Bienenrth si je pridobil
zaslugo, da je vrgel jabolko narodnega
prepira zopet mde avstrijsk narode. Proti

Slovincem vihti orožje bojkota — gospo-
darskega bojkota. Bilinskega je poslal v
boj, da izstrada to revolucionarno kranj-
sko deželo, kakor pripoveduje povest o
sedmerih Svabih:

Hannemann, geh' du voran,
Du hast die Wasserstiebeln an.

V boj proti nam gre tudi naučni mini-
ster Stürgkh. Nedavno je dovolilo naučno
ministrstvo, da se ustanovi v tistih Lazih,
kjer ni po zadnjem štetju ne enega Nemca
nemška šola. (Čujte! Sramota!)

(Čujte! Sramota!)

Nedavno smo sklenili terno v dežel-
nem šolskem svetu za mesto filologa na
nemški gimnaziji v Ljubljani. Znano je, da
poučuje neoblatno slovensčino ravnatelj
Pucsko po 11 ur na teden, dasi ni za to
izprašan. (Dr. Pegan: Ali zna slovensko?)
Zato smo zahtevali, da pride na to mesto
učitelj, ki bo izprašan iz slovensčine. A
imenovan je bil mož, ki ni bil v terni. Nov
dokaz nepristranosti Stürgkhove! Ni čuda,
da je ob takem zistemu zato zrasel vse-
nemštvo greben.

Ko so Dunajčani prepričali nedolžne
češke izlete in zabave, ko je bila zatvor-
jena šola v Poštorni in ko je nacionalno
časopisje, na čelu mu židovska »Neue Fr.
Presse«, začelo divjo gonjo proti dunaj-
skim domačinom, je bilo ustvarjeno v jav-
nosti razpoloženje, da se zahteva uzako-
nitev znane lex Kolisko-Axmanna.

Kakšne argumente so rabili krščanski
socialci pri obravnavi te postavbe v dežel-
nem zboru?

Dr. Lueger, ki je v svojih mlajših letih
rad se posluževal češke pomoči v boju
proti židovstvu in izustil svoj čas krilate
besede: »Lasst mir meine Böhm' in Ruh'!«
je izjavil, da bo mogoče s to postavbo pre-
prečiti narodne boje in vtrditi mir, če se
zagotovi stalnost. Drugo stališče je zavze-
mal rektor Loboda, ki je dejal, da hoče za
bodoče utrditi historično nastale razmere
in s tem ohraniti nemški značaj nemške
domovine.

Deželni zbori so se torej izrekli za
kompetentne za tako postavbo. Če jo vlada
predloži v sankcijo, sledi, da smo v istem
vprašanju ravno tako tudi mi kompetentni
(Pričrepanje). Nemški nacionalci so po-
zabili, da kdor seje veter, bo žel vihar.
Naša dolžnost je, da pokažemo solidarnost
s Čehi (Bravo), da branimo slovenski zna-
čaj naše dežele. Dr. Gessmann šteje našo
deželo med narodno mešane. Gessmanna
bi spomnil, da je na Dunaju Čehov blizu
7%, kakor Nemcev na Kranjskem
(5½%). (Dr. Pegan: Z vojaštvom vred.)

LISTEK.

Ovadnica.

Paul Bourget. — A. Kalan.

II.

(Dalje.)

»Že več dni opazujem, da ni pri vas
vse navadno,« reče Mrs. Risley. »Ali vam
morda ni kaj všeč v moji službi?« silila je
v hišino tako naravno in ljubeznjivo.
»Meni bi bilo prav žal. Bila sem popol-
noma zadovoljna z vami in hotela sem se
z vami nekaj razgovoriti. Pravili ste mi,
da imate starše in še eno sestro. Kaj mi-
slite, ali bi vam branili z menoj v Ame-
riko? . . .«

»V Ameriko?« ponovi Adela, »pa ven-
dar gospa ne mislite . . .«

»Vzeti vas seboj v Ameriko? Dà . . .«
in nekoliko zarudela nadaljuje: »Mala te-
žava je pri tem, in ravno zato dosedaj še
nisem z vami o tem govorila. Povejte mi
odkriti: vi ste prepričani, da bi vas jaz
ne mogla za nič na svetu žaliti?«

»Oh, gospa! . . .« reče Adela, »vi ste
bili vedno z menoj tako dobri, tako priza-
nesljivi . . .«

»Vi ste to tudi zaslužili,« odgovori
gospa. »Kaj naj bi bila jaz počela te me-

sece brez vas? Toda razumete pa tudi
lahko, da nisem mogla toliko let živeti s
svojo prvo hišino, ne da bi jo vzljubila in
da ne morem odpustiti iz službe svoje
stare hišine Müller-jeve . . . Ona se sedaj
kmalu vrne; dobila sem nedavno pismo
od nje. Nekam postarala se je, pa bi bilo
dobro, ako bi koga imela v pomoč . . .
Seveda je za vas težko, da bi bila ona
prva. Toda ako vam obljudim isto plačo
in vam dam zagotovilo, da boste, ako ona
oboli, vi njena naslednica pri meni, ali
sprejmete mojo ponudbo?«

Neka srce pretresujoča milina se je
razlila po obrazu bogate žene, ki je s tako
ljubeznjivostjo napravila ponudbo svoji
služabnici. Dasi po zunanje neznačajna, je
ob tej svoji dobrohotnosti gospa vzrasla v
divni plemenitosti. Ni bilo kdovekaj, kar
je storila, vendar je bil to znak, ki je ka-
zal, kako bogate zaklade sočutja in naklo-
njenosti skriva to srce, ki se je tako lepo
razodelo nasproti revežem. Adela je glo-
boko padla v teli dveh letih, blodeča med
izvrški človeštva po svoji nečastni zvezi;
a sedaj je zopet začutila neko plemenitost
v sebi, kakor se ji večkrat ni mogla že
preje ubraniti po vplivu in v krogu te ple-
minite duše. Sram jo je bilo, da bi lagala
pred njo. Nasprotje med tem, kar ji gospa
ponuja in med tem, kar sta se dogovorila
z Julijem, je bilo zanjo prehudo. Gledala je
to dobro, blago gospo, ki bo v najkrajšem
času vsled njenega izdajstva žrtva grde

spletke, kdové, morda celo umorjena, in
kakor da bi sama sebi govorila, ji je de-
jala:

»Gospa, vi ste tako dobri. Zahvalim
se vam za vašo naklonjenost . . . Toda vi
razumete, da na to ne morem takoj odgo-
voriti. Služba pri gospej je bila vedno tako
prijetna . . . Kako bi mogla misliti gospa,
da bi bila jaz užaljena, zato ker ne morete
odsloviti stare služkinje . . . Prva ali druga
pri gospej, bila bi vedno zelo . . . Toda . . .«
»Seveda se vi ne marate poprej od-
ločiti, preden ste o tem govorili s svojimi
starši . . .« reče Mrs. Risley, »tega vam
pač ne morem zameriti. Toda zamerim
vam, ker imate skrivnosti pred menoj, ka-
kor sedaj. Vsaj vem, danes na praznik sv.
Emilije je god vaše matere . . .«

Adela se je komaj še spomnila, da je
v pogovoru z gospo si izmislila, da je tako
njeni materi ime! . . .

»Zakaj me niste na to opomnili. Jaz
bi vam bila takoj naročila, da povečerate
in da potem greste k materi. Toda ne bo-
dite žalostni; časa je še dovolj, ako takoj
greste, pridete še ravno k večerji domov.
Od tukaj do vašega doma ni tako daleč in
jaz vas do enajstih nič ne potrebujem.
Samo to mi recite, da ste zadovoljni . . .«

»Oh, gospa, zelo zadovoljna . . .« Te
besede je hišina tako hitro spregovorila,
da ji je gospa komaj slišala in odhitela je
hišina iz salona, da zakrije solze, ki so se
ji vllile po obrazu.

»Koliko srca imajo te deklice iz na-
roda,« si je dejala Mrs. Risley, ko je ostala
sama. »Uganila sem: Zato je bila žalostna,
ker se ni mogla z materjo radovati ob
njenem godu. Dobro, da sem pogledala v
kolešar in opazila ime današnje svet-
nice . . .«

III.

. . . Dve uri sta minuli od tedaj. Kmalu
bo osem. Adela še vedno sedi v svoji
sobi, odkar je po tem razgovoru odšla od
gospe. Dà, dve uri sta odbili, ne da bi se
tega zavedala v britkostih, ki so se voj-
skovale v njenem srcu. Na eni strani ne-
odoljiva hvaležnost njenega srca, ki je bilo
več vredno nego njeno življenje in ki je
čutilo prvokrat, da se z njim tako ravna,
kakor bi bila želela, da bi se bilo vedno
ravnalo; na drugi strani pa sila zaslep-
ljene ljubezni, ki je bila vsled dogovorje-
nega zločina in skupne proslasti še hujša
in pa strah, da se to zvrši tako hitro in
kdo vé s kakimi posledicami . . . Kaj naj
stori? Kje naj sedaj najde Julija? Ali naj
ga gre počakat na cesto pred hišo, da mu
zabrani v hišo z naznanilom, da je Mrs.
Risley doma? To je bila prva njena misel.
In že je gledala pred seboj v duhu Julija,
kako se nezaupno nanjo ozre, kako jo
hladno pogleda, kako ji grozi. Kaj pa, če ji
ne verjame, če bi hotel s silo v hišo, v
stanovanje, da se sam prepriča . . . Ali naj
ga skuša zadržati? . . .

Kranjski je treba zakonito zagotoviti slovenski značaj, ki je na raznih točkah v nevarnosti. Slovenske manjšine na Kočevskem nimajo nikjer svojih šol (Kočevje, Stara Cerkev, Koprivnik, Dolga vas, Bela peč). Nemški šulferajn ustanavlja od Toplice dalje šolo za šolo, da lovi slovenske otroke kot produkt vsega tega »kulturnega« delca. Imam tukaj pred seboj nestvor naloge slovenske učenke iz šulferajnske šole.

Javna tajnost je, da naša S. L. S. ni šovinistična. Našemu narodnemu delu je podlaga sistematično organizirano gospodarsko delo.

Ali, ko čujemo, kako nas vsenemstvo povsod napada, ko hoče iztrgati češkim materam otroke, pokažimo z energičnim političnim dejanjem, da nismo večeraj. Kranjski deželni zbor naj zahteva, da se uzakoni narodni značaj Kranjske dežele.

Centralni vladi in vsenemstvu bi pa ob sklepu zaklical kakor Rimljan starega veka: V tem plašču imate mir ali vojsko. Vzemite si, kar hočete! Naši meči so nabrušeni!

Dr. Tavčar izjavlja k predlogu, da hoče stati na stališču pravičnosti ter izvzame iz predloga Kočevje. Noče imeti nemških otrok, kot noče, da bi se jemali nemški otroci. Ako bi deželni zbor ne sklenil (slučnega zakona kot je lex Kolisko et Ko., potem ne bi storil svoje dolžnosti. Treba je pa tudi pokazati centralni vladi, da je Kranjska samoslovenska dežela ne pa nemška provinca. Omenja dunajske protičeške demonstracije, katere obsoja ravno tako kot septembreske, dokler se ni od nemške soldateske prelivala slovenska kri. Priporoča nujnost predloga. (Odobravanje.)

Po dr. Tavčarju govori dr. Triller, ki pravi, da podpiše vsako besedo prof. dr. Jarca. Nepotrebno se zaletava v S. L. S. Dr. Pegan mu kliče: »Ali ste pozabili Heina?« Pogodba z Nemci Vam je ostala.

Dr. Eger izjavi, da njegova stranka glasuje proti obema predlogoma. Ogorčeni kliči: »Saj ni res« zadone, ko pravi dr. Eger, da se je S. L. S. zavzela za sedanjega deželnega predsednika. Dr. Tavčar: »Ali ne razumete slovensčine?« Nato zagovarja Pucsko, češ, da ima izkušnje v slovensčini. Poslanec Jarc: »Saj ni res!« Poslanec dr. Pegan: »Ali ste bili kdaj pri njem v šoli, boste znali, koliko zna slovensčine.« Dr. Egru zakliče poslanec Jarc: »Saj je bila Vaša mati Slovenka!« — Po dr. Egru odgovarja dr. Egru temeljito, ob velikem odobravanju načelnik S. L. S. dr. Ivan Šusteršič, ki ožigosa dr. Trillerja po zasluženju, ker je ob taki priliki, ko se gre za manifestacije obeh slovenskih strank, prišel z napadi na S. L. S. in zanesel v to razpravo disharmonijo. Ostro prijem ljubljanskega župana in dr. Egra. Veleznimiv govor načelnika S. L. S. objavimo po stenografičnem zapisniku. — Dr. Tavčar obžaluje napade na Hribarja, ker se je dogodil žalosten dogodek v njegovi rodbini. Dr. Šusteršič: Ko bi bil znal o tem dogodku, bi bil opustil z ozirom na žalosten dogodek osebo župana Hribarja. Izjavljam v imenu svoje stranke sožalje rodbini. Nujnost predloga prof. E. Jarca in dr. Tavčarja obvelja z glasovi poslancev slovenskih strank, ko je pristavil prof. Jarc, da ima Pucsko izkušnje le v geografiji. Dr. Egru pravi: »Morebiti še Vas pokličejo za izrednega profesorja prava.« (Veselost in ploskanje.)

Dr. E. Lampe.

Ne bom govoril o važnosti elektrike. Veleindustrija brez gonilne sile ne more obstati. Brez nje je mali obrt izročen poginu po konkurenci velike industrije. Ni ga stanu, ki bi zanj ne imelo to vprašanje

Čisto jasno si je predstavila ta prizor: Julij jo zavrne, morda pahne s silo od sebe, udari, ljudje se zbero, policaj posreduje in ju odvede na policijsko stražnico. In njen mozeg se ji je strdil ob misli, da ju zapro, tembolj, ker ji je bilo znano, da že zasledujejo to tatinsko družbo... Ne! Tega ne more storiti... Kaj pa če ostane v hiši in čaka na hodniku, da on pride. Toda tukaj bi se ne mogla razgovoriti, ker ljudje vedno hodijo po hodnikih. Toda nekaj vendar treba storiti! — Nato jo prevzame druga misel. Pred seboj gleda svojega dragega, ki ni več krut, grozeč, marveč prijazen. Kaj pa, če jo prosi, naj ga sprejme v svojo sobo, da se tam skrije in da ponoči poskusi svojo tatvino. Kaj, ako bi od nje zahteval, ker je že tukaj, da mora ona ukrasti dragocenosti. In on bi odšel s plenom, njej pa bi nikdo ne mogel dokazati, da je pri tem sodelovala... Da, toda ona naj to stori z lastnimi rokami in to njej, ki je ravno sedaj ji pokazala toliko ljubeznjive skrbi zanj?... Ne! Ne! Nikdar ne!... Kaj tedaj? Adela vrže svoje šivanje na mizo, zakrije svojo glavo z rokama in se izgublja v propadlih raznih misli, kar udari ura osem in ona skoči po koncu. Sedaj ne more nič več odlašati. Vsak hip je lahko tat tukaj.

(Dalje.)

velike važnosti. Poljedelec je tudi prisiljen, da rabi stroje, ker manjka delavnih sil. Vodne sile se izrabljajo v drugih deželah v največji meri. Le pogledite Švico, Zgornjo Italijo, obe sta silno napredovali ravno vsled vodnih zgradb! Nemčija postopa jako racionalno. Kranjska je kakor ustvarjena za industrijo, ki jo kliče po svoji zemljepisni legi za izrabo vodnih sil. Znano Vam je, da je že seglo železniško ministrstvo po vodnih silah na Gorenjskem za železnice, kar bi služilo koristim ljudstva le posredno. Mi pa hočemo izrabiti vodne sile za naše prebivalstvo. Nastopil je zato odločno deželni odbor. Uspeli tega koraka ni izostal. Treba je takoj narediti potrebne projekte, zagotoviti tudi vodne sile. Zanimanje v veliki industriji za to napravo je jako veliko. Vsako odlašanje bi narodno premoženje le oškodovalo. Prihodnje leto imamo obrtni pospeševalni zavod, ki bo tudi potreboval elektrike in bo razširil rabo strojev med obrtniki. Glede na kmetijstvo naj bi se socializirale vodne sile po zadrugah. A kdor se je s tem bavil, zna, da male naprave veliko stanejo, a nikdar ne dosežejo velikega efekta. Že več manjših central imamo, več se jih snuje; dobro bi bilo, da se torej osnuje velika centrala.

Daljnovid bi šel od Jesenic in Bleda mimo Radovljice, Kranja, Ljubljane do Borovnice, eventuelno do Idrije, na drugi strani mimo Kamnika in Domžal do Litije.

Priglašeni je že več tisoč konjskih sil od veleindustrijev, vsak dan prihajajo novi priglasili. Stvar je konkretna. Ljubljane nismo vzeli v kalkil, a če pristopi, ji bo le v korist, ker njena mestna centrala nikakor ne zadostuje potrebam.

Prosim vse, ki vam je na srcu napredek kranjske dežele, glasujte za predlog. Po kratki debati, ki se je udeleželi poslanci Pirc, dr. Triller in Lenarčič, predlog obvelja.

Poslanec Povše.

Moder ekonom mora skrbeti za ugodne tarife. Južna železnica ima namen, da zviša že svoje najvišje tarife v Avstriji. Izročeni smo monopolu južne železnice. Kakor je znano, uveljaviti se nameravajo 1. januarja 1910. višji tarifi. To vse zaradi velikih deficitov pri južni železnici. Deželni odbor najodločnejše ugovarja proti zvišanju tarifov na južni železnici, zaradi izvoza kranjskega poljedelskega in industrijskega blaga na jug. Deželni zbor pričakuje, da bo naša državna vlada podpirala nas. Ta sklep zastopa kranjskega naj se takoj brzojavno javi ministrstvu, ker se bo v najkrajšem času sklepalo o potrjenju tega povišanja. — Povšetov predlog se sprejme soglasno tudi v meritornem oziru.

Interpelacija radi postopanja političnih oblasti proti županstvu pri podeljevanju plesnih licenc.

Poslanci dr. Vladislav Pegan in tovariši so na c. kr. deželno vlado vložili interpelacijo zaradi postopanja političnih oblasti proti županstvu pri podeljevanju plesnih licenc. — Interpelacija se glasi:

Splošno je znano, kako slabo vplivajo splošno plesi na deželi, tako v gospodarskem, kakor tudi v moralnem oziru na naše ljudstvo. Ne samo, da se za ples izdaje obilo denarja, najdejo po navadi plesi svoj odmev tudi v sodnih dvoranah zaradi prestopkov in hudodelstev zoper telesno varnost. Najraje in najpogostejše prirejajo gostilničarji ples ob cerkvenih shodih. Že z ozirom na gori navedene razloge so cerkveni shodi zaradi velike množice ljudi, ki se ob takih prilikah zbirajo, za naše ljudstvo nevarni; povrh tega pa še cerkveni prazniki izgubijo vso svojo notranjo vrednost, če jih izrabljajo izvestni ljudje za plesne veselice in tem plesnim veselicam sledeče pretepe in poboje. Deželni odbor kranjski je smatral kot svojo dolžnost dati županstvu navodila, naj po možnosti omejujejo plesne in tako ljudstvu, ki vedno in vedno toži o slabih časih, prihrani obilo nepotrebnih izdatkov in jih varujejo pred veliko moralno škodo. Ta svarilni poziv so mnogi županstva razumela, a našla so odpor v c. kr. okrajnih glavarstvih in celo pri c. kr. orožništvu. Interpelantom so znani slučaj, zlasti iz Dolenjskega, da so orožniki — ali z ukazom pristojnega okrajnega glavarstva, ali brez takega ukaza — prišli k raznim županstvom, ki so odrekli plesno licenco, in so z nečuvno nepriznostjo ukazovali, da mora župan napraviti za gostilničarja plesno dovolilo. Dogodil se je celo slučaj, ko se je odločen župan uprl takemu ukazu orožnika, ki je razjarjen odšel iz občinske pisarne v gostilno in gostilničarju rekel: »Župan sicer ne dá licence, a jaz Vam dovolim, da plešete na mojo odgovornost. Nekaj tako nečuvnega se je zgodilo v Škocijanu na Dolenjskem. Pa tudi c. kr. okrajna glavarstva dovoljujejo ples, in sicer bodisi da vstrežejo pritožbam gostilničarjev, bodisi da ukazujejo županstvom, da morajo napravljati plesne licence. Gospod občinski gerent Čebulj na Jesenicah je n. pr. odrekel plesno licenco, ki jo je zahtevala neka ženska za svojo kavarno. Ta podjetna kavarnarica je ho-

tela imeti na Jesenicah plesno licenco za vso noč. Kolike moralne vrednosti more biti celonočni ples v kavarni na Jesenicah, si je lahko misliti. Ker kavarnarica ni dobila licence pri županstvu, se je pritožila na okrajno glavarstvo. Ta c. kr. oblast je pa izdala dne 11. septembra 1909 pod št. 17443 ukaz županstvu, da mora podeliti kavarnarici zaproseno licenco.

Ne bomo ponavljali, da leži malo razumevanja socialnih razmer v takem postopanju c. kr. oblasti. Pač pa moramo s posebnim povdarkom ugovarjati proti poseganju c. kr. oblasti v področje avtonomnih oblasti. Po §§ 28 in 56 občinskega reda za Kranjsko spada podeljevanje licence za godbo in ples v lastno področje županstva, ki se ima pri tem ravnati po vladni naredbi z dne 12. maja 1827 zbirka političnih postav: zvezek 9, str. 186. V slučaju pritožbe ima odločevati po § 39, oziroma 91 občinskega reda občinski zastop, oziroma deželni odbor. Nikdar pa kaka c. kr. oblast, najmanj seveda orožništvo.

Proti takemu kršenju avtonomije od strani političnih oblasti in orožništva moramo najodločnejše ugovarjati in zato vprašamo:

1. ali je c. kr. deželni vladi znano, da posegajo c. kr. okrajna glavarstva in c. kr. orožništvo na gori opisan način v avtonomijo občine in oziroma deželnega odbora?

2. ako da, kaj namerava c. kr. deželna vlada storiti, da se v prihodnje prepreči tako protiljudsko in protizakonito postopanje c. kr. okrajnih glavarstev in c. kr. orožništva.

Tajna seja.

Ob koncu seje so vložili liberalci neko interpelacijo. Stvar je bila take vsebine, da je odredil deželni glavar tajno sejo. Liberalci so hoteli neki nesramen, lopovski članek imunizirati. Galerije so se izpraznile, a skozi vrata je bil slišati krik in ropot. Kaj so med štirimi očmi naši poslanci liberalcem povedali, to je seveda tajno. Po ropotu soditi pa je moralo biti krepko.

Ko je deželni glavar zopet otvoril javno sejo, smo videli le to, da so sedeli liberalci grozno tihi in potrti na svojih sedeh; zapisnik pa je zabeležil le to, da so dr. Tavčar in tovariši svojo interpelacijo — umaknili.

Je moral biti dober nauk, ki so ga dobili v tajni seji!

× × ×

Prihodnja seja kranjskega deželnega zbora bo v torek, 28. t. m. Do tedaj pa zborujejo odseki.

Nemškonacionalno zločinstvo.

Gradec, 23. sept.

V 5. seji štajerskega deželnega zbora, ki se je danes vršila, se je zgodilo nasilstvo, ki pač pomeni višek, ki se je v Avstriji v nacionalnih bojih dosegel.

Nemškonacionalna večina je odklonila predlog poslanca Benkoviča zaradi podpore po toči oškodovanim kmetom, dočim je druge enake vsebine sprejela, samo zato, ker je bil slovensko stavljen!

To je nemška kultura, tista fikcija, na podlagi katere se v Avstriji vzdržuje protislovenski sistem! Če bi Čehi v češkem deželnem zboru ali pa Slovenci v kranjskem odklonili kak nemški predlog za nujne podpore, ker je v nemškem jeziku stavljen, kakšno vpitje bi se vzdignilo! Stavimo glavo, da bi vlada tak deželni zbor razgnala. Nemci si pa to smejo dovoliti, smejo v deželi, kjer je slovenščina zakonit deželni jezik, katerega govori ena tretjina prebivalstva, odrediti slovenskemu po toči britko oškodovanemu prebivalstvu, ki reprezentuje veliko davčno moč, podporo, katere mu po pravici in ne po milosti gre! To smejo Nemci pod vlado Bienenrthovo.

Nečuvno postopanje štajerskega deželnega zbora s predlogom poslanca Benkoviča, ki se je mogel zgoditi le s tiho privolitvijo Bienenrthove vlade, je za Slovence in za Južnoslovane sploh nov upravičen povod, da s to vlado pretrgamo vsako zvezo, odklanjamo vsako spravo in užge moč pečat izdajalstva na čelo vsakomur, ki bi to vlado hotel le količkaj zagovarjati!

Včeraj so Nemci v štajerskem deželnem zboru imenovali slovenske predloge provokacijo, slovenščino je grof Attems, deželni glavar, označil za »idiom«, našim poslancem so klicali zastopniki gornještajerskega kretinstva: slovenski idioti! Danes pišejo nemški listi, da imajo Slovenci Nemce prositi, če kaj hočejo, kakor da bi se slovenski kmet na Štajerskem imel Nemcem zahvaliti za to, da sploh živi!

Nemci naj ne bodo brutalnih dogodkov v štajerskem deželnem zboru veselili. Vihar, ki so ga s tem izzvali, bo hujši kakor so bili vsi dosedanj, kar jih je naša monarhija v narodnostnem oziru doživela. Na nemško brutalnost bomo odgovorili s silo, ki bo silnejša od njihove. Baron Bienenrth — odklonitev dr. Benkovičevega predloga v štajerske mdeželnem zboru pomeni za vas kazalec, ki stoji na 12. uri!

Omogočite vi delozmožnost katerihkoli deželnih zborov hočete, manevrirajte kakor vam drago, zamislite »sprave« in »sporazumljenje«, imeli boste govoriti z nami! Slovenski narod vam stoji nasproti oči v oči!

In zdaj pomislite, da nosi slovenska zemlja Slovence, ki to vlado podpirajo in odločni boj zoper njo označujejo za neumnost! Tudi s temi bo slovenski narod obračunal!

NAŠI POSLANCI V ŠTAJERSKEM DEŽELNEM ZBORU ZA PRAVICE SLOVENŠČINE.

Liberalni dr. Kukovec Interpelira nemško!

Gradec, 24. septembra. Današnja seja deželnega zbora je bila jako burna. Najprej sta poslanca Roškar in dr. Jankovič utemeljevala svoje predloge glede po toči oškodovanih poprej slovensko, potem nemško. Nemški nacionallec Grösswang je nato polemiziral s komuničjem slovenskega deželnozbornskega kluba, katerega so objavili vsi nemški listi, in osebno napadal poslanca dr. Korošca in Roškarija. Slovenski poslanci planejo po konci in protestirajo zoper nesramne osebne napade, katere je Grösswang dobil na razpolago od slovenskih liberalcev. Nastane velik hrup v zbornici. Roškar odgovarja krepko Grösswangu in zakliče na koncu: Če nas v tej zbornici nočete, nam dajte prej naše pravice v Spodnjem Štajerju! Vsi slovenski poslanci kličejo: Proč od Gradca! — Največji hrup pa nastane, ko jame dr. Benkovič čitati svoji interpelaciji na ces. namestnika in sicer zaradi izgovorov nemških turnarjev v Hrastniku in celjske okoliške šole. Dr. Benkovič je čital slovensko nad 20 minut. Nemci so sicer izzivali, pa bili tako odločno od naših poslancev zavrnjeni, da je dr. Benkovič zamogel celo interpelacijo slovensko prečitati ter tako ukrotiti Nemce. Med tem pa, ko se naši poslanci tako trudijo, da pribore slovenskemu jeziku njegove pravice v štajerski deželni zbornici, pa stavlja zastopnik liberalnih mest in trgov dr. Kukovec samonemško interpelacijo. Heil Kukovec! Prihodnja seja bo v torek ob 11. uri.

× × ×

Maribor, 24. septembra. Po celi deželi vlada velikansko ogorčenje proti dr. Kukovcu, ki stavlja samonemške interpelacije in se postavlja v boj za pravice slovenščine s svojo pasivnostjo na stran Nemcem. Vreden sodrug Plojev!

Strah pred novimi volitvami.

Vladni in krščanskosocialni manevri.

Baron Bienenrth in krščanski socialci si na vse načine prizadevajo, da bi mogel zborovati državni zbor. Zdaj si je vlada sledeče izmislila: V današnji seji strankinih načelnikov češkega deželnega zbora naj bi se stavil predlog, da se vladne predloge, tičeče se nacionalnega pomirjenja, izroče odseku, potem pa naj se deželni zbor za šest tednov odgodi. Med tem pa — 20. oktobra — naj se snide državni zbor, ki bo zboroval do Božiča. Bienenrth meni, da se bo na ta način dala doseči delomožnost parlamenta. Komisija češkega deželnega zbora pa bi med tem študirala vladne predloge... Odkrito rečeno, nam se ta načrt zdi — neumen. Tudi če bi češki deželni zbor mirno deloval, ni gotovo, ali bi to bilo odločilnega pomena tudi za parlament, kaj še, če bi se cela stvar zaradi češko-nemških spornih vprašanj odložila in izročila komisiji.

Krščanski socialci so slabe volje. Kaj ne bi! Lex Axmann, za katero se bolj pehajo kakor za deset božjih zapovedi, seveda ne bo v sankcijo predložena, ljubezni Wolfovcev pa si z njo tudi niso pridobili, kajti ravno Wolf zdaj predlaga, da naj se edinega nemškega krščanskosocialnega poslanca na Češkem, Waltersa, iz zveze nemških deželnozbornskih poslancev za Češko izključi, ker je spomlad na Koroškem agitiral za slovenskega kandidata. »Reichsposta« zdaj poslance roti, da puste parlament zborovati, ker je otrska kriza akutna in ker Mažari zopet napovedujejo boj na nož.

Krščanski socialci! Zdaj so vam slovenski poslanci zopet dobri, kajne? Po vaših mislih bi slovenski in češki poslanci storili veliko patriotsko delo, ako bi zoper Mažare glasovali, vi pa bi jim plačevali za to z lex Axmann in podobnimi ljubeznivostmi. Zdi se nam pa, da topot slovenski poslanci ne bodo tako skromni.

Deželni zbori.

Vlada namerava, ako se parlamentarno zasedanje oktobra meseca posreči, pustiti deželne zборе zborovati cel januar ali še celo februar prihodnjega leta, da rešijo vse predloge, zlasti pa tiste, ki se tičejo sanacije deželnih financ.

Shodl S. L. S.

(Dopis od Save.)

V nedeljo, dne 19. t. m., je bil pri nas dobro obiskani shod. Udeležencev tega je bilo nad 100. Posebno veliko je bilo mož iz Poljske. Govoril je g. državni in deželni poslanec Franc Povše. Obljubil je volivcem, da bode deloval na to, da se čim prej začne z zgradbo mostu čez Savo, kakor tudi, da se bodo napravile boljše ceste na Kumlanski strani, in da se napravi tudi okrajna cesta čez St. Lambert na Zagorje. Govoril je nadalje o trgovinski pogodbi in starostnem zavarovanju. Vsemu govoru so poslušalci sledili z veliko pozornostjo in z velikim odobravanjem.

Slednjič so se sprejele soglasno naslednje resolucije:

1. Našim poslancem posebno pa veljavnemu dežel. poslancu Fran Povšetu izrekamo danes na tem shodu popolno zaupanje.

2. Zahtevamo od naših gg. državnih poslancev, da vtrajajo pri prihodnjem zasedanju državnega zbora v toliko, kolikor jih vežejo njih načrti, da obstruirajo, kakor dosedaj, ako potreba, da se razpusti državni zbor, kajti sedanja vlada je nam Slovanom Avstrije krivična.

3. Gospodje državni in deželni poslanci nam naj poprej ko mogoče izposlujejo boljše ceste na Kumlanskem, kakor tudi na šentlamberski strani. Zgradba mostu čez Savo se naj pospeši.

4. Naše gospode poslance prosimo, da nam omogočijo starostno zavarovanje.

OGRSKE KOMEDIJE.

Wekerle bo s svojim kabinetom podal cesarju demisijo, cesar pa je najbrže ne bo sprejel. Pravijo namreč, da cesar neomajno stoji na stališču, da mora Wekerle tako dolgo ostati, da izvede volivno reformo, česar pa se Ogri boje. Brez volivne reforme sploh rešitev krize ni mogoča in se celo govori, da bo cesar to reči ojktoiral, ako mu Mažari ne bodo dali miru.

PASIVNA VOLIVNA PRAVICA DUHOVNIKOV V BOSNI ZAGOTOVLJENA.

Dne 21. t. m. je sprejel na Dunaju minister Burian deputacijo bosenskih duhovnikov, ki mu je izročila daljši memorandum glede pasivne volivne pravice duhovnikov za bodoči sabor. Burian je deputaciji svečano izjavil, da je ta pravica v ustavnem načrtu duhovnikom brezpogojno zagotovljena.

SRBSKA SKUPŠČINA

Je sklicana za 1. oktober. Ministrstvo je v večih sejah izdelalo dnevni red za zasedanje in pride najbrže pred vsem na vrsto reorganizacija armade. Sledil bo občinski zakon in zakon okrajne in okrožne avtonomije. Končno ima skupščina rešiti proračun za leto 1910.

Dnevne novice.

† Ploj si pusti zdaj od vseh nemško-nacionalnih listov zaradi njegovega govora v Središču kaditi. Res lep je prizor, kako Nemci Ploja hvalijo, ker pada slovenskim in češkim poslancem v hrbet in jih blati. Ploj in Hribar bosta v zgodovini našega naroda dolgo zabeležena kot tista moža, ki sta šla z najljubejšimi sovražniki Slovanstva ravno takrat, ko je slednje bilo boj za biti in ne biti, kakor je nedavno zapisal dr. Tavčar. Ena beseda je, ki tako postopanje označuje, ali zapisati je ne maramo, saj vsak Slovenec ve in čuti, kakšno ime zasluži...

+ Liberačji vlečejo sami sebe. »Narod« je že zašel na tista vzvišena pota časnikarske farbarije, da že sam sebi ničesar ne veruje in da toleče sam sebe po zobeh. Zadnjič potegne lastne svoje ljudi, da kupujejo peronske vstopnice za udeležbo pri sprejemu, ki ga potem ni. In v sredo, dne 22. t. m. potegne »Narod« sama sebe. Objavi članek, v katerem piše, da bi bilo najbolje, če bi se deželni zbor ne sešel. Obeta temeljit obračun Schwarzu in seveda tudi nam »klerikalcem«. Četrtek »Narod« nam pove, da je hotel list potegniti sebe. Piše: »Z gotove strani so morda pričakovali kaj posebnega, ali upanje jim je padlo v vodo.« Tista gotova stran je seveda »Slovenski Narod« sam.

+ »Narodovo« resnicoljubje v smeh in zabavo. Starcem se mehčajo možgani, smo nehoti vzkliknili, ko smo prečitali vrstice »Nemškega Naroda« z dne 23. t. m.: »Predno bo deželni zbor obdelal ta dnevni red — bo pač precej vode steklo po Ljubljani. No, pa saj so stene deželne zbornice zelo potrpežljive in davkoplačevalci lahko počakajo, ker se slavni večini pač tako zljubi.« V ravno tistem članku, nekoliko pozneje, pa ti zapiše »Narod« sam, da je bil ves dnevni red že rešen v včerajšnji deželnozborski seji. Nam je seveda popolnoma všeč, da »Narod« pre-

kliče sam nekaj vrst pozneje, kar je prej trdil. Čudimo se le, da ni še pristavil: »Slavni večini se je pač proti vsemu pričakovanju komodnih liberalcev zljubilo, da je rešila ves ogromen dnevni red, pred katerim so se nam zježili lasje, ko je poteklo kljub zaprtemu Gruberjevemu kanalu le malo vode po Ljubljani.«

+ Slovenstvo naših poslancev in slovenstvo hofrata Ploja. Nastop naših poslancev v štajerskem deželnem zboru je tako pomenljiv, da se Nemci po svojih listih zavoljo tega tako razburjajo, kakor da bi se že do vratu v panslaviistični povodnji potapljali. Naši poslanci so prvi v štajerski deželni zbor prinesli slovenščino, ko pa je v njem dominiral Ploj, je bilo, kakor piše današnji »Grazer Tagblatt«, »jovialno, brez zagrinosti, brez nacionalne nestrpnosti in pretiranega radikalizma«. »Tagblatt« se izrečno na Plojeve »jovialne manire« sklicuje. Presneto smrdljiva je za Slovence hvala, ki prihaja iz nemških vrst. Nemci imajo upravičen vzrok, da Ploja hvalijo, ker dokler je bil on v štajerskem deželnem zboru, je bilo za pravice Slovencev strašno slabo poskrbljeno.

— Dijaški konvikt v Pazinu izročen hrvaškimi Salezijancem. Včeraj se je vršila skupščina »Dijaškega podpornega društva« v Pazinu. Navzočih je bilo kakih 300 oseb, med temi preko 200 kmetov. Pri točki: odobrenje dogovora med »Dijaškim podpornim društvom«, škofom Mahničem in Salezijanci se je razvila živahna debata. Za odobrenje so govorili predsednik dr. Dinko Trinajstić, dr. Laginja, profesor Zgrablić in dr. Gržinić, a proti so govorili »svobodomislci« dr. Zuccon, dr. Janežič in dr. Brnčić. Ko so hoteli zadnji govorniki obširneje govoriti, je eden duhovnikov predlagal konec debate, kar je bilo sprejeto. Na glasovanju je bilo okoli 2000 glasov za, a 1500 proti, na kar je manjšina zapustila zborovanje. Se razume, da večini za odhod liberalcev ni bilo prav nič žal, kajti Zucconovci so hoteli preprečiti, da bi vodila katoliška duhovščina nepotrebnih dijaški zavod in bi bili rajše imeli, da bi se mladina dalje v duhu istrskih »svobodomiselnikov« vzgajala. Vsi pravi istrski rodoljubi so veselili, da se je stvar tako spretno rešila.

+ Istrski liberalci se penijo od jeze, ker je »Dijaško podporno društvo« v Pazinu sklenilo poveriti vodstvo konvikta hrvaškimi Salezijancem. Obetajo, da bodo nastopili zoper »klerikalizem«, ki v Istri vstaja. Mi pa našim istrskim katoliškim rodoljubom častitamo na uspehu in jih bodrimo, da vztrajajo! Istra se je zbudila — s 23. septembrom leži na tleh razbita lažslega, ki je bila le v korist mladim istrskim Masarykovcem in začenja se nova doba ločitve duhov tudi za Istro! Marsikdo izmed nas bo dejal: Zahvaljujmo Te Gospod, da si dal mojim očem gledati ta dan, dan odrešenja za ene — dan spodtike za druge!

+ »Narod« se je urezal. Radikalci so poročilo o svojem shodu sami spravili v najbolj zagrizene nemške liste. Za to imamo dokaz! In »Narod« piše, ker je potem, ko je že »Slovenec« priobčil poročilo o seji vodstva S. L. S. tudi »Neue Freie Presse« priobčila dr. Susteršičeve izjave, »da to priča, kako tesno prijateljsko zvezo imajo slovenski klerikalci z najtrupnejšim sovražnikom slovenskega ljudstva. Menda »Narod« ko je to pisal, ni vedel, da so radikalci spravili poročilo o svoji prireditvi v nemške liste.

+ Stavba slovenske trdnjave v Št. Ilju lepo napreduje. Sedaj začenjajo graditi že tretje nadstropje. Dom grade izključno le slovenski zidarji in delavci. Stavbni material je kupljen le pri domačinih. Slovenci, Slovenke, na pomoč Šent Ilju!

+ Shod S. L. S. bo v nedeljo popoldne ob pol štirih na Rakeku. Poročata gospoda poslanca Gostinčar in Kobi. Možje, pridite v obilnem številu na shod!

+ Odbor gorenjskega pododbora S. D. Z. se je na IV. sestanku v Naklem dne 22. t. m. konstituiral sledeče: iur. Ivo Pokoren, predsednik, abit. Iv. Mohorč, tajnik, iur. Anton Megušar, blagajnik.

+ Predavanje bo v nedeljo popoldne na Uncu. Govori dr. Rožič o naši izobraževalni organizaciji.

+ Fantje žužemberške dekanije, v nedeljo, dne 26. t. m. vsi v Zagradec! Pripeljite se na vozovih, lepo okrašenih, na vsakem vozu imejte slovensko trobojnico in pokažite svetu, da ste zavedni slovenski mladeniči. V nedeljo popoldne vsi mladeniči žužemberške dekanije na dan, naj ne ostane nihče doma, kdor ima količkaj fantovskega ponosa v sebi, nikogar naj ne ustraši pot ali mogoče slabo vreme. Na svidenje torej v nedeljo ob 3. uri popoldne v Zagradec!

+ Pododbor S. D. Z. za krški okraj. Člani S. D. Z. iz krškega okraja se snidejo v soboto, 25. septembra ob 4. uri popoldan pri Sv. Križu pri Kostanjevici, da ustanove svoj pododbor.

+ Renegat Malik, ki je vodil demonstracije zoper Čehe na Dunaju, ima zdaj bridke ure. Dunajski Vsenemci mu namreč njegov »strammes Deutschum« zadržajo in ga zdaj napadajo. Očitajo mu celo skrivno življenje ni tako, kakor zahtevajo »die biedereren urdeutschen Sitten«. Taka je usoda renegatov. Nemci bi storili v lastnem interesu jako dobro delo, ako bi renegate od sebe odbijali, ker so renegati demoralizatoričen element tudi za tabor, v katerega vskočijo. Ampak alpski Nemci brez renegatov sploh ne izhajajo, kar se pa bo na njih zelo maščevalo.

+ Zagrebški nadškof dr. Posilović je po dolgi boleznini vendar okreval. Ob lepem vremenu se sprehaja na vrtu in pelje tudi na izprehod.

— Sardenkova Mater Dolorosa kakor se je 19. t. m. uprizorila na Ježici ni bila ravno lahka vendar krasno uspela stvar. Posamezne vloge so bile globoko zamisljene in rešene bolj s srcem nego z jezikom. Zlasti Dolorosa, sicer tako drzna, opasna in kritična vloga, od katere je odvisen ves uspeh ali neuspeh, je bila tako naravno čustvovita in neprisiljena, da se je čula hvala navzočih kakor en glas: Daleč naokoli je ne bo najti take Marije! Izvrstna in zanimiva je bila tudi Klavdija, slovesnoren in lep je bil angel, Janez bolj otroški pa prikupljiv. Magdalena, z dolgimi, črnimi lasmi pa je bila značilna in resnična, Veronika nagla in pogumna, Saloma in Suzana pa sta bili živahni in iskrene. Predstavljalo pa se je prav tako imenitnemu občinstvu, kakor ne kmalu na deželi. Predstavo so počastili Presvitli g. knezoškof, g. stolni dekan M. Kolar, kanonik dr. A. Karlin, kanonik A. Fetič-Frankheim in še dva in dvajset odličnih gospodov duhovnikov ter še nekaj drugih gostov iz Ljubljane, da celo iz Doba. Prireditelj so povzdignili tudi domači orli s svojim postavnim nastopom. Ganljive in z občutkom pete pevske točke med posameznimi slikami je spremljal na harmoniji stolni pevovodja, naš dični Stanko Premrl. Naposled bodi izrečena srčna zahvala g. svetniku Simonu Zupanu, ki je v svoji plemeniti požrtvovalnosti oskrbel nove slikovite kulise, delo nadarjenega A. Geso, nove obleke in druge tozadevne potrebne reči.

— Slovensko planinsko društvo naznanja, da so dosedaj oskrbovane še vse planinske kočice razven Orožnove na Črni prsti. Kamniška kočica zatvori se v nedeljo 26. t. m., ostale pa 3. oktobra. Turiste in izletnike opozarjamo, da se nudi v jesenskem času obiskovalcem planin najčistejši razgled. Jako hvaležna partija glede krasnega razgleda je na Golico.

— Preiskavo o »Banci Popolare« v Gorici vodi preiskovalni sodnik dr. Abram iz Trsta, ki je bil nalašč v ta namen poslan v Gorico. Pomotoma smo poročali, da vodi preiskavo dr. Thomann. — V četrtek se je po Gorici govorilo o aretaciji nekega uglednega laškega trgovca, ki je bil tudi upravni svetnik propadle banke. Toda govorice se še ne potrjujejo. Izključeno pa ni, da se uresniči.

— Nova maša beneškega Slovence. Dne 19. t. m. je bil v Turinu na Italijanskem v mašnika posvečen Slovenec, naš domačin, č. g. Jožef Malič s Peči pri Rubljah, ki se je šolal štiri leta na goriški gimnaziji, potem pa je bil sprejet v red Salezijancev v Turinu.

— Govori odvetnikov v veleizdajniškem procesu. Branitelji v zagrebškem veleizdajniškem procesu nameravajo izdati svoje govore v posebni knjigi.

— Izgubil se je ali je pa bil odpeljan 16. t. m. srednje velik, čisto bel lovski pes (ime »Belič«) kratke dlake. Imel je nagobčnik brez ovratnika. Kdor bi vedel zanj, se prosí, da ga naznani proti nagradi g. Ivanu Lokarju, nadučitelju na Hrušici pri Ljubljani.

— Na Rakeku bo v nedeljo, dne 26. t. m. točno ob pol 4. uri popoldne na vrtu g. Jožefa Stržaja politični shod S. L. S., na katerem bodo poročali naši poslanci o deželnem in državnem zboru. Pride na shod g. Gostinčar in g. Drobnič in še neki drugi poslanec. Udeležimo se tega važnega shoda polnoštevilno, da slišimo o delovanju naših poslancev in da zveemo odgovor na Hribarjev govor na Rakeku! Na shod pa vabimo tudi okoličane!

— Važno za visokošolce. Ministrstvo za uk in bogočastje je odredilo, da morajo odslej vse visokošolske legitimacije nositi sliko imejiteljevo.

— I. zborovanje avstrijskih tesarških mojstrov se vrši na Dunaju v dnevih od 25. do 28. t. m. Na tem shodu se bode razpravljalo o raznih prepornih točkah tega stavbenega obrta. Med drugim se bode poslala resolucija na državni zbor za potrebno reformo stavbnega zakona iz leta 1893. Na sporedu je tudi velezanimiva točka »Brandprobe«, poskus požara na raznih objektih. Shodu predseduje ekscelencija, kr. trgovinski minister dr. R. Weiss-

kirchner. Nadalje se udeležijo zborovanja razne korporacije in stavbeniki, ki se zanimajo za razvoj in napredek stavbarstva. Iz Kranjskega se udeleže Fr. Ravnikar, tesarški mojster v Domžalah in nekaj drugih stavbenih mojstrov.

— Demonstracija proti nemški godbi v Dubrovniku. Neka potujoča nemška godba je pretekli ponedeljek priredila v kavarni na Pilami v Dubrovniku koncert. Igrala je samo nemške točke. Pred kavarno se je zbralo veliko občinstva, največ dijakov, ki so začeli živžgati in klicati »Abzug dajči«. Godba je morala pobegniti. Lepake so potrgali in zaprli kavarno. Demonstranti, katerih se je nabralo več sto, so nato odkrite glave zapeli »Hej Slovani« in »Liepa naša domovina«, ter še mirno razšli. Tako so Dubrovčani pokazali, da se ne puste izzivati od nemških pritepenecv.

— Brat in dve sestri na vislicah. Dne 22. t. m. je porotno sodišče v Ogrskem Hradišču obsodilo na smrt na vislicah 27-letnega zidarja Čapa in njegovi dve sestri Marijo in Ano. Vsi trije so skupno izvršili nek roparski umor.

— Iz Št. Vida pri Zatičini. Krasno uspela veselica našega izobraževalnega društva in predvsem ponosni nastop Orlov strahno grize liberalne duše. To nas sicer nič ne boli, a boli nas, da kradejo čast domači občini. Med veselico so iz zakonitja krokali, pod noč obmetavali naše ljudi z opeko in celo tuje-goste napadali s psokvami. Tuji so se zgrajali, da je v Št. Vidu toliko surovosti. Tako par liberalnih surovačev valj sramoto na vso občino. — Ker se zadnje nedelje ni posrečilo izzvati škandalov, nameravajo napraviti kraval to nedeljo s plesom in »bando«. In čudom smo se začudili, ko smo slišali, da je zopet gospod učitelj odprl svoje srce in prostore tem sramotilec dobrega imena v znak popolnega odobravanja, rekoč: »Za nedeljo so vam moji prostori brezplačno na razpologo za protidemonstracijo.« Razburjenje je že tako veliko, in sedaj naj se še z večjo silo razpalijo strasti. O Lindner, Lindner! Županstvu zaupamo, a upamo, da bo tudi slavno c. kr. glavarstvo, kakor vedno, tudi sedaj se izkazalo kot varstvo reda in miru.

— Madžarska gostoljubnost. K splošnemu gostilničarskemu shodu v Budimpešti je odšla tudi skupina hrvaških gostilničarjev pod vodstvom tajnika Pavle-koviča. Toda Madžari so svoje hrvaške stanovske tovariše sprejeli tako »kolegialno«, da so se ti nemudoma vrnili nazaj v svojo hrvaško domovino. Res, Hrvatje naj »ne čakajo darov« iz Budimpešte!

— Davek na vžgalice v Nemčiji stopi 1. oktobra letos v veljavo. Višina davka: 15 fenigov na veliki zavoj, pač ni tako grozna, saj se tega predmeta ne porabi toliko, da bi davčni znesek resno hodil v poštev. Vendar pa je nerazsodno ljudstvo hotelo baš te vinarje prihraniti in se je hitelo zalagati s še neobdačenimi vžgalicami kakor za stavo. No, vsled nenavadno naraslega popraševanja je nastalo pomankanje vžgalic in posledica je bilo: zvišanje cen. Ker pa zakon veli, da so od 1. oktobra dalje davku podvržene tudi vse zaloge vžgalic, ki se že nahajajo v posesti trgovcev, bodo ti dvakrat udarjeni: prvič po previsoki kupni ceni in drugič po davku. Pa tudi ostalo občinstvo ne bo nič na dobičku — ravno vsled zvišane cene.

— 11letni sin hotel umoriti očeta. Dne 18. julija t. l. je šel Ivan Kasper, ravnatelj ptujske mestne hranilnice, domov ob polnoči v Budino pri Ptuj. Ko je stopil na svoj vrst, i enekdo ustrelil proti njemu. Kasper je pograbil svoj revolver in ustrelil v smeri, v kateri je prišel napadalčev strel. Toda drugi strel napadalca mu je izbil revolver iz roke in ga ranih. Kasper je zbežal pred hišo in klical na pomoč. Njegova žena je odprla okno in vprašala, kaj se je zgodilo. Kasper je povedal, da je napaden ter je zahteval, naj mu da drugi revolver, ki je v nočni omari. Tega revolverja pa ni nikjer bilo. Med tem časom pa je prinesel očetu njegov 11letni sin Herbert Kasper lovsko puško, a o napadalcu ni bilo več sledu. Govorilo se je pozneje celo, da je napad povzročila njegova žena, ker se nista bogve kako razumela. Sodniška preiskava pa je dognala sledeče: Jožef Gonza, ki je bil kot delavec uslužben v jeseni leta 1908, je izjavil, da ga je nagovarjal Kasperjev sin Herbert, naj umori njegovega očeta. Ta je pa tudi pripoznal, da je zmaknil iz očetove nočne omare revolver in ga dal Gonzu. Kot vzrok svojega dejanja je navedel, da je oče preveč strog z njim in ga večkrat kaznuje, ako prinese slaba spričevala domov ali če kaj naredi. Proti svojim sošolcem-gimnazijcem se je večkrat izrazil, da bi bil zelo vesel, ako bi njegov oče umrl. 18. t. m. je Gonza zopet prišel v hišo. Kasperjev sin mu je dal revolver in deset nabojev. Gonza je čakal na Kasperja do 9. ure zvečer in streljal na njega v daljavi sedmih korakov. Gonze se je nekoč izjavil svojemu bratu, da bi bil srečen, ako bi Kasper umrl, ker bi potem po-

ročil vdovo. To je bil tudi bržkone vzrok njegovega napada. Kasperjev sin je zelo živahen deček, ki se je pa veliki pečal z branjem detektivskih spisov. Gonza je obtožen poizkušene umora. Kasperjev sin, ki še ni 14 let star, pa prestopka nedoraslih.

Graški abderiti. V petek zvečer ste se pojavili v Gosposki ulici v Gradcu dve dami z neobičajno velikimi klobuki. Jeden je bil podoben kolesu pri kakem parizariu, drugi pa lepemu okroglemu panju, kakor so jih rabili naši dedje. Dami ste šli v Krispelovo trgovino nekaj nakupit. Klobuka sta vzbujala toliko pozornost v »velikomestnem« Gradcu, da je privandrala cela procesija radovednežev za prestrašenima ženskama pred trgovino; tam so pa prevzeli častno stražo. Množica je kmalu tako narasla, da je bil ves promet ustavljen; trgovec se je menda celo bal naskoka na trgovino, ker je zaprl železne roloje na oknih. Ko ste obe dami zapustili trgovino, ju je zopet spremljala cela procesija. Oj ti ljuba graška Abdera! Dame z velikimi klobuki se naj je ogibljejo!

Ljubljanske novice.

Ij Umrl je včeraj po dolgem bolehanju v najlepši moški dobi odvetnik dr. Ivan Hribar, sin ljubljanskega župana. To žalostno poročilo nam je včeraj došlo, ko je bil naš list že v stroju. Pokojnik je bil talentiran mlad mož, ki bi bil v drugih razmerah lahko mnogo koristil svojemu narodu, krasila sta ga redka pravilnost in najplemenitejša srce. Kdor ga je spoznal, ga je ljubil in spoštoval. Med nami mu bo ohranjen zvest spomin! Njegovi užajošeni gospej materi in gospodu očetu naše sožalje!

Ij Dr. Švigelj je advokat. Včeraj ima v »Slovenskem Narodu« precej advokatsko »Končno pojasnilo«, v katerem pravi, da bo dal E. Windischerju rade volje naj 200 K, če jih bo E. Windischer hotel emeti nazaj. Hvala za milost! Če po dosedanjih pojasnilih dr. Švigelj grozi Windischerju ali komu drugemu s »pristojnim mestom«, je morda to dr. Švigljevo advokatsko naziranje — za nas je pristojno mesto v tej zadevi slovenska javnost.

Ij Vabilo k I. rednemu občnemu zboru Ljudske knjižnice v Št. Vidu nad Ljubljano v nedeljo, dne 26. septembra, ob pol 4. uri popoldne v telovadnici Orla v Št. Vidu. Spored: 1. Predavanje. 2. Poročilo predsednika, oziroma njegovega namestnika. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo blagajničarke. 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajnosti. — Odbor. — Ker je Ljudska knjižnica velekulturnega pomena za Št. Vid, vabimo vse dobro misleče šentvidčane, da pohite na občni zbor.

Ij Gospod Josip Marinko, jetniški paznik pri deželni sodniji, je imenovan za slugo pri deželni sodniji.

Ij Pustošenje ljubljanskih drevoredov. Nabiranci divjega kostanja so v zadnjih dneh že pričeli svoje delovanje s tem, da skušajo drevje otrsati. Pri tem pa postopajo tako neprevidno in divjaško, da lomijo in česaajo veje po drevoredih, kakor da so na vaškem pašniku. Na ta način se povzroča mestni občini, ki ima že itak mnogo truda, skrbi in stroškov, s svojimi obširnimi drevoredi, občutna škoda, ker se v drevoredih poškodovano drevo ne da kar tako nadomestiti z drugim. Tudi cvetlični nasadi in druge gredice se pri tem pokončajo. Varnostni organi imajo strog nalog, vsako tako pustošenje javnih drevoredov preprečiti in krivce izročiti oblasti, da jih v svarilni zgled občutno kaznuje.

Ij Osebna vest. Kranjski deželni predsednik je stalno vpokojil c. kr. deželnega vladnega oficijala Franceta Grebena v sled lastne prošnje.

Ij Izredni občni zbor »Slovenske filharmonije« vrši se dne 1. oktobra 1909 ob 8. uri zvečer v prostorih hotela Štrukelj, Dalmatinove ulice. Volitev predsednika in odbora.

Ij Skrajna surovost. Danes zjutraj je na skrajno surovi način prevrnil neki voznik na vogalu Florijanske ulice in Karlovske ceste, neko mlekarico in nje voziček. Ženska je stala z vozičkom ob kraju ceste. Voznik je privozil zelo počasi proti ženski, ki je začela upiti naj ustavi, ker se mu ne more umakniti. Voznik se pa ni zmenil za žensko in voziček, vozil naprej, zadet je v mlekarški voziček, ga prevrnil in potisnil tudi žensk, da je padla na trotoar. Voznik se ni zmenil za vpitje ženske in je, kakor bi se nič ne zgodilo, peljal flegmatično dalje.

Avstrija — pomorska sila.

Avstrija bo torej začela graditi 20.000-tonske ladje, prave morske velikane. Sicer bo težko dobiti od obeh parlamentov denar, vendar je brezdvomno, da bodo kmalu začeli z deli za prve štiri dreadnoughtke, katerih hočejo vsesgaskup zgraditi 16, kakor poroča »Zeit«.

Ta reč seveda najbolj vznemirja Italijo. Čemu — sam Bog vedi, saj ima Italija že dve dreadnoughtki, mi pa še nobene. Ko bomo mi imeli 2, bo Italija najbrže imela že 4, če ne 5 ali 6. Seveda se gre Lahom za premoč na Adriji in upravičeno jih je strah, da jim Avstrija te premoči ne izvihe iz rok.

Oglasili pa so se tudi Angleži. Angleški listi že pišejo, da preti Angliji od avstrijskih ladij — velikank velika nevarnost. Stvar je tako razumeti, da bo Avstrija, ki zdaj v Sredozemskem morju ni nič štela, prišla do velike veljave, in da bo zato Anglija morala svoje Sredozemsko brodovje znatno pomnožiti. Povečanje avstrijske mornarice pa pomeni seveda tudi ojačenje vojaške sile dvozveze Avstrija-Nemčija, kar Angliji ni ljubo.

Pa tudi Francija se vznemirja. Po našem mnenju poleg Italije najbolj upravičeno. Francoska mornarica je namreč, saj kar se sredozemskega brodovja tiče, je na papirju. Framasonski mornariški ministri in uradniki so sami vse milijone požrli, ki so bili za mornarico namenjeni. Ni ne topov, ne streliva, ne dobrih oklepov.

Avstrijski brodovni program, ki je šele na papirju, ima že usodne posledice: francoska vlada n. pr. bo zahtevala 110 milijonov novega mornariškega kredita. Ravnotako se bo na Angleškem zopet začelo gibanje za povečanje brodovja.

Razne stvari.

Srbski prestolonaslednik Aleksander se sredi meseca oktobra poda v Bonn, kjer bo dve leti študiral pravo. Spremljal ga bo en višji štabni častnik in najbrže tudi en belgradski vseučiliški profesor.

Maševanje maroškega sultana. Po poročilih iz Fesa je bil Rogi Buhmara v sultanovi palači ustreljen. Navzoč je bil ves sultanov harem. Rogi je primke maroškega upornika Omar Serhumi, ki se je izdal od oktobra 1902 za starejšega brata maroškega sultana, Muleya Mohameda. V začetku avgusta je bil po vročem boju vjet. Kot smo že poročali, so ga v železni kletki pripeljali v Fes. Sultani je pustil vreči po par dneh Rogija v kletko, kjer so bili zaprti levi. Levi so Rogija grozovito razmesarili, vendar je še živ. Nato je Rogija nek črnc ustreliš v glavo. Pri celim prizoru je bil sultan in ves

Znanstveni uspehi zdravniškega kongresa v Budimpešti so bili po izjavi francoskega sodnega zdravnika dr. Dabout enaki ničli. Dr. Dabout je rekel: »Ta kongres je bil svečan kongres, ki je predsedal s svojimi lukulskimi gostijami in nesmiselnimi govori. Gostoljubnost, s katero so nas sprejeli, je bila velika, a znanost na tem kongresu ni ničesar dobila.«

Novo svetinjo v spomin aneksije Bosne in Hercegovine namerava ustanoviti cesar. Svetinjo bodo dobili državni in deželni uradniki v priklopljenih pokrajinah, kakor tudi moštvo, ki je bilo ob vojni nevarnosti doli; pritrjena bo na rmenordečem traku, ki so bosenske barve. Ustanovitev bo proglašena o obletnici aneksije ali pa 2. decembra.

Nov prezidialni urad za Bosno je ustanovila bosenska deželna vlada. V njegovo področje bodo spadale pred vsem vse čisto politične zadeve in tiskovne stvari; pridružilo pa se mu je tudi dosedanj deželnozborni in informacijski urad. Novi prezidialni urad je postavljen pod neposredno oblast civilnega adlata. Za načelnika je imenovan bivši okrožni predstojnik v Mostaru, baron Bittner.

Španska policija — napadalci. Ko je bil španski kralj Alfonz pred šestimi leti v Parizu, se je izvršil na njega atentat z bombami. Malo je manjkalo, da nista mladi kraj in tedanji francoski predsednik Loubet izgubila življenje. Sedaj, po šestih letih, je pariška policija zasledila, da so cel napad aranžirali španski tajni policaji, njegov harem.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUBLJANI

priporoča sledeče knjige lastne zaloge:

Medved, »Poezije«, II. del. Cena 3 K 50 vin., v elegantni vezavi 5 K 40 vin. — Ime in veljava A. Medvedova sta tolika, da je odveč priporočati proizvode njegovega neizčrpnega pesniškega duha; kakor je prva zbirka njegovih pesmi vsakega razveselila po globokomiselnosti in markantnosti oblike, tako povzdigne druga zbirka še bolj pesnikovo vrednost in velikost.

»Dolina krvi« (Glenanaar). Roman. Napisal sloveči irski pisatelj kanonik Avgustin Sheehan, poslovenil iz angleščine Franc Bregar. Osmi zvezek »Leposlovne knjižnice«. Cena broširanemu izvodu 4 K 20 vin., vezanemu pa 5 K 80 vin. — Ta najboljši roman slovečega irskega pisatelja kanonika Sheehana obsega žalostno zgodovino nesrečnega irskega naroda, nad katerim so Angleži kronali krivico in jej prepustili popolno gospodarstvo. Irska vstrajnost, s katero se je to mučeniško

ljudstvo borilo za vsako grudo rodne zemlje in za vsako črko katoliške veroizpovedi, nima para v zgodovini.

Breznik, »Slovenske besede v slovenščini«. Cena 80 vin. Za Slovence sploh in posebno jezikoslovce zelo koristna in važna knjiga o rabi besed in izrazov, ki smo si jih izposodili Slovenci od naših močnejših bratov in izpopolnili z njimi naš jezik.

»Bisernice« iz belokranjskega narodnega zaklada. V Adlešičih nabral Ivan Šašelj, župnik. I. del. Cena 2 K, vez. 3 K. II. del. Cena 2 K 50 vin., vez. 3 K 50 vin. — Belokrajina si je ohranila med Slovenci največ pristnega narodnega blaga, zanimivih narodnih običajev, ki segajo brezdvomno v staro davnino, pa tudi belokranjski jezikovni zakladi imajo prednost mimo vseh ostalih slovenskih narečij. To delo je torej važen in zanimiv pojav v našem dosedaj bornem folklorističnem slovstvu.

»Zgodovina novejšega slovenskega slovstva«, I. del od Pohlina do Prešerna. Spisal prof. Ivan Grafenauer. — To je knjiga, ki jo je dosedaj dijak in vsak izobraženec pogrešal kot vsakdanji kruh. Sramotno malo govori Sketova Slovstvena čitanka, ki je bila edina učna knjiga slovenskega slovstva za tolike generacije našega dijaštva, o novejši književnosti, in kadar govori obširneje, je nepraktična in suhoparna. Z Grafenauerjevo Zgodovino pa smo dobili izvrstno pomožno knjigo, klasti ker je že tako priročno, da lahko ustreza šolskim namenom in je potrjena s sijajnim izpričevalom praktičnih izkušenj, ki si jih je nabral g. profesor, ko je predaval v višjih razredih slovstveno zgodovino. A ne le na dijaški polici bi morala ležati »Zgodovina novejšega slovenskega slovstva«, temveč na mizi vsakega izobraženca; večina našega inteligentnega občinstva se je zbala obširnosti in letopisnega značaja Glaserjeve slovstvene zgodovine, vsled česar je med našim izobraženstvom veliko slovstvenozgodovinskega znanja. A sedaj, ko smo dobili Grafenauerjevo knjigo, ne veljajo več izgovori: narodni ponos, slovenska zavest terja svoje pravice! Z lahkoto in naslado bo prelistal bravec to knjigo, brez truda, a z velikim pridom, ker je pisana z ostrim, prodirajočim pogledom na širjavo in globino. Z mirno, prepričevalno zmernostjo strogega znanstvenika zasleduje g. profesor tihe struje naše slovstvene preteklosti — poglavje o slovenski romantiki je klasično — a obenem govori s fino, vzgajajočo in dvigajočo tendenco, tako da se bravec, ko obrne zadnjo stran, izvihe vzdih: res je in prav j., da je res! — Knjiga je izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani in velja samo 2 K, trdo vezana 2 K 50 h, po pošti 20 h več. — Ta nizka cena omogočuje vsakomur, da si knjigo nabavi.

Telefonska in brzoljavna poročila.

ČEŠKI AGRARCI ODLOČNO DALJE ZOPER VLADO!

Praga, 24. septembra. Parlamentarna komisija državnozbornskega kluba češke agrarne stranke se jutri zbere v Pragi k seji, v kateri se bodo storile vse priprave za vsako eventualnost, ki bi v parlamentu lahko nastopila. Češka agrarna stranka bo vnovič v parlamentu vložila vse nujne predloge, s katerimi je v preteklem zasedanju zabarikadirala dnevni red.

LIBERALNA NASILNOST V ŠKOFJI LOKI.

Škofja Loka, 24. septembra. Pri današnji občinski volitvi za II. razred smo propadli za en glas. Liberalci so dobili 16, naši 15 glasov. Nasprotna komisija je dve naši pooblastili protipostavno zavrgla. Protest je vložen in bodo volitve vsled velikanskih nepravilnosti in nasilnosti od strani liberalcev najbrže razveljavljene.

NEMŠKI KRŠČANSKI SOCIALCI NA POTI V PREPAD.

Dunaj, 24. septembra. V današnji seji nižjeavstrijskega deželnega zbora je kršč. socialc Neumayer zahteval, da se skliče takoj plenarna seja deželnega šolskega sveta, da zavzame energično stališče zoper češke šole na Nižjemavstrijskem.

OGRI SE PUNTAJO.

Budimpešta, 24. septembra. Ogrski ministrski svet je zavzel stališče, da se morajo ogrske zahteve izpolniti, predno se imenuje nova vlada Wekerle se poda jutri k vladarju, da mu o tem poroča.

USODNI DOGODKI V GRČIJI.

Atene, 24. septembra. Velika nevarnost preti ustavi od strani grških upornih častnikov, ki hočejo preprečiti, da bi se šla zbornica in nameravajo ustanoviti diktaturo, ki naj bi izvedla vojaški reformni program. Razburjenje v Grčiji je zaradi tega velikansko. Banke so poslane velike vsote v inozemstvo.

SRBSKE HOMATIJE.

Belgrad, 24. septembra. »Dnevni List« poroča, da bo Aleksandru, ako ne bo imel potomcev, nasledoval Jurij.

PONEVERJENJA PRI PRAŠKI PODRUŽNICI KREDITNEGA ZAVODA V PRAGI.

Praga, 24. septembra. »Hlas Naroda« poroča, da je nek uradnik praške podružnice c. kr. zas. kreditne banke na Dunaju poneveril tekem dveh let več stotisočev kron. Vrednostne papirje, ki so bili naloženi v banki, si je pustil izplačati od drugih denarnih zavodov. Uradnik je odpuščen od službe. Ravnateljstvo kreditne banke pa izjavlja, da je to poročilo prebitirano. Vršile so se pač neke male nerednosti pri praški podružnici, ki so pa že poravnane, tako da zavod nima nobene škode.

BELGIJSKI KRALJ SE ODPOVE PRESTOLU?

Bruselj, 24. septembra. Časopis »Die Maas« poroča, da namerava belgijski kralj Leopold odpovedati se prestolu in izročiti vlado prestolonasledniku princu Albertu.

UMORIL LASTNEGA SINA.

Lvov, 24. septembra. V vasi Krasow je umoril kmet Filip Wolk na strašen način svojega sina Juryka, s katerim se je sprl. V jezi je pograbil koso in z enim udarcem odsekal sinu skoro popolnoma glavo. Bil je na mestu mrtev. Morilca so izročili sodišču.

DVOBOJ Z ODERUROM.

Rim, 24. septembra. V Neaplju je pozval neki Torre Parzo na dvoboj oderuha Nicola. Oddala sta drug na drugega 40 strel, vendar se nista niti ranila. Pač pa je bil težko ranjen neki sekundant.

PRIHODNI LONDONSKI VELIKI ŽUPAN — KATOLIČAN.

London, 24. septembra. Novembra meseca se bo v Londonu vršila volitev lordmayorja — velikega župana. Kakor vse kaže, bo tokrat izvoljen sir John Stuart Knill, ki je katoličan. To bi bil po 16 letih prvi slučaj; tedaj je bil kot poslednji katoličan izvoljen njegov oče, sir Stuart Knill. Rodovina Knill pohaja iz Belgije in je ena najuglednejših družin v Londonu, toliko kot trgovska tvrdka, kakor tudi vsled zgledega karitativnega delovanja. Bodoči župan je bil doslej deželni sodnik (sherif) in občinski zastopnik.

VELIKA PONEVERJENJA DAVKOV.

Krakovo, 24. septembra. V Novem Sielu pri Podwołoszykski so zaprli davčnega kontrolorja Kazimira Hubomirskega in davčnega oficijala Jožefa Hawrowskega zaradi poneverjenja davčnih denarjev. Izročili so ju okrožnemu sodišču v Tarnopolu. Poneverjene vsote so baje precej velike.

ROPARJI UMORILI CELO DRUŽINO.

Varšava, 24. septembra. V Pomaszow Rawski na Ruskem Poljskem so v noči pretekle srede udri neznan roparji v stanovanje trgovca Zolkiewisza in umorili njega, ženo in tri male otroke. Četrtega otroka dojenca, so pustili živega. Ko so uropali imetje, so izginili brez sledu.

NEZGODA »PARSEVAL IV.«

Bitterfeld, 24. septembra. Včeraj se je zrakoplov »Parseval IV.« med vožnjo pokvaril propeler. Zrakoplov se je moral z velikimi težkočami spustiti na polju pri Bitterfeldu na tla.

ZRAKOPLOVEC LATHAM V BERO-LINU.

Berolin, 24. septembra. Aviatik Latham se je včeraj dvignil na Tempelhofskem polju s svojim letalnim strojem v zrak. Dvignil se je 50 metrov visoko in letal deset minut.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 3062 m, sred. zračni tlak 736.0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
23. 9. zveč.	739.5	14.6	sl. zah.	del. jasno	
24. 7. ajutr.	39.7	13.0	brezvetr.	megla	13.4
24. 2. pop.	38.8	21.1	sl. svzh.	del. jasno	

Srednja včerašnja temp. 15.4°, norm. 13.8°.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 23. septembra.

Pšenica za oktober	13.87
Pšenica za april 1910	13.95
Rž za oktober 1. 1909.	09.64
Rž za april 1. 1910	09.98
Oves za oktober	7.42
Koruza za maj 1. 1910	7.06
Efektiv: — — —	

Med agrarci in liberalci na Goriškem

so hudi razpori. To je konstatiral »Slovenec« z dne 22. t. m. v svojem dopisu iz Gorice. V dotičnem dopisu piše dopisnik, da »Soča« hudo napada dr. Frankota. »Soča« z dne 23. t. m. se strahovito jezi na »Slovenca« in mu očita laž. Piše, da se dotična notica, ki smo jo smatrali za napad na Frankota, ne tiče tega gospoda. Ker je v dotični notici govora o Mermolju in njegovem pomagaču, se je splošno sodilo, da je ta »pomagač« dr. Franko. O Mermolju in njegovem »pomagaču« je pisala »Soča«, da ta drevesa ne bodo smrdela v nebesa. Če sedaj »Soča« piše, da napad ni bil namenjen Frankotu, je moral biti napaden pač kdo drugi. In kdo? O tem nas podučijo zopet »Soča« z dne 23. t. m., ki piše:

»Vodstvo kmečke stranke se je zglašilo danes pri g. Gabrščku ter izreklo svoje obžalovanje in svojo ogorčeno nevoljo, da je dr. Peter Medvešek podtaknil v »Kmečki glas« ostudni napad po klerikalnem vzorcu. Vodstvo je bilo pripravljeno dati g. Gabrščku zadoščenje, kar je pa on odklonil. — Po končanih volitvah obracunamo z dr. M., kakor zasluži!«

Torej tako! Iz tega vidimo ta-le dejstva: Prvič: Resnica je, da je v kmečki stranki struja, ki Gabrščka noče in odkrito zabavlja proti njemu. Drugič: Vodstvo kmečke stranke, to je: dr. Franko, je popolnoma zlezlo Gabrščku pod klobuk. V kratkem pričakujemo, da pride Franko Gabrščka prosit za odpuščanje, če ga bo kak pošten agrarac grdo pogledal. — Tretjič: Seveda je treba, da še enkrat konstatujemo, da napaden ni bil Franko, kakor se je splošno sodilo iz nejasne, čudno sestavljene »Sočine« notice.

Kar je »Slovenec« pisal, ostanee! Zavezniki so si v laseh. Lepa slika! Glavo kmečke stranke drži Gabršček med kolena objeto. Za hlačni rob vleče z eno roko telo te stranke k sebi, z drugo pa nabija njeni zadnji, godrnjavi del. Ta slika bi se v fotografiji lahko nazivala: »Agrarno-liberalno delo za kmeta« ali »Boj za žep«.

Rogaški Styria-vrelec

Zdravilna voda proti oteklini v želodcu in izborni krčem, Brighovemu vnetju ledvic, katarom v grlu in krlju, v želodcu in črelih, diatezi, zaprtju, ušinki! M 1538 boleznih na jetrih itd., itd.

Narodno-obrambni glasnik.

+ Za obmejne Slovence. Dobili smo naslednje pismo: Gospod urednik! Živo me je sinoči zanimala Vaša razprava — rešitev Slovencev — zlasti točka o šampanjcu, ljutomerskem vinu in tovarni Kleinoschegg v Gradcu. Ta tovarna bi bila s svojimi tisočimi delavci (kajih je veliko Slovencev in Slovenk) slovenska firma, ako bi se pred 60 leti začelo delo za obmejne Slovence. Zakaj? Moj stari oče in stari Kleinoschegg — ki se je pa še kot fantek pisal Klenovšek in bil rodom Radgončan — sta si bila dobra znanca. Ustanovitelj trdke in izumitelj slavnostnega šampanjca je torej bil obmejni Slovenec, ki se je za narod zgubil v nemškem Gradcu. Res je, da se porabi za slavn šampanjec ponajveč ljutomersko in jeruzalemsko vino, ki je tako zlahka, da mu ga je težko najti primere, a se ga pristno dobiva le redko, v vinotrtstvu morda celo ne. Lastniki najlepših in največjih vinogradov v tistih pokrajinah so Nemci. Kaj tem mar slava izdelkov slovenske zemlje?! Branimo, branimo slovensko mejo, ki je ob Muri in ne ob Dravi. Tam ob meji ni le zlahka kapljica, ampak tudi plemenito, nadarjeno, krasno ljudstvo, iz katerega srede nam je vstal pokojni kardinal Mišija, pisatelj Križanič, nesmrtni Stanko Vraz in nešteto mož, ki so dika slovenske domovine. — Obmejna Slovenka.

JUDJE IN BOSENSKA BANKA.

Med bosensko-hercegovskimi Judi traja že dalj časa boj za osebo nadrabince, čegar mesto se ima popolniti in o katerem upajo, da dobi virilni glas v bosenski sabor. Dele se v dve stranki: ortodoksne Jude in v Zioniste. Prvi zahtevajo za nadrabince talmudskega učenjaka iz Soluna, češ, samo ortodoksni Jud more kot virilist uspešno zastopati koristi svojih verskih tovarišev. Eskinazi-zionisti pa, ki imajo v svojih vrstah judovsko inteligenco, vstrajajo in agitujejo za izvolitev dr. Lewyja, nadrabince, ker ta da je hrvaščine in nemščine popolnoma zmožen, je moderno izobražen mož, pozna natančno koristi in potrebe bosanskih rojakov ter je torej povsem sposoben za zastopnika - virilista v saboru, kjer bo itak izključena vsaka razprava o verskih vprašanjih. Listi poročajo, da bi znal židovski nadrabinec dobiti virilni glas za sabor, ni pa govora, da bi 12.000 bosenskih Judov dobilo še svojega posebnega zastopnika.

Izvid gospoda dr. R. pl. Baracz, docenta za kirurgijo na vseučilišču v Lvovu.

Gospod J. Serravallo

v Trstu.

Veseli me, da Vam morem naznaniti, da se je Vaše Serravallovo kina vino z železom pri prebolelih po operacijah prav dobro obneslo.

V Lvovu, 15. novembra 1903.

M 292 (32)

Dr. R. pl. Baracz.

HOTEL „ILIRIJA“

Kolodvorska ulica 22

jutri v soboto 25. sept.

velik koncert

sl. „Slov. filharmonije“

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstopnina prosta.

cenjeni obisk se najljubneje priporoča

Marija Novak

hotelirka.

2674 3—1

2675 1—1

+

Bogu vsemogočnemu je dopadlo
mojo dobro sestro

Marijo Klemenčič

po dolgi in hudi bolezni, prevideno s
sv. zakramenti, poklicati v boljše življenje.

Pogreb bo v soboto 25. septembra
ob treh popoldnih iz zavoda sv. Marte,
Streliške ulice 2.

V Ljubljani 24. sept. 1909.

Helena Klemenčič.

2670

Zahvala

1—1

Za vse izkazano srčno sočustvo povodom bolezni in smrti naše preljube soproge, ozir. mamice, hčere, sestre, sestričine, gospe

Milice Pleničar

roj. Kappus pl. Pichlstein
učiteljice v Kropi

kakor tudi za spremstvo drage pokojnice k večnemu počitku, izrekamo tem potom vsem prijateljem in znanec prav iskreno zahvalo,

Posebej pa se presrečno zahvalujemo prečastitemu častnemu kanoniku, dekanu radovljiskemu g. Ivanu Novaku, ki se je potrudil voditi pogrebni sprevod; nadalje prečastiti duhovščini iz okolice, osobito pa častitemu domačemu gospodu župniku S. Ažmanu za obilne obiske in tolažilne besede ob smrtni postelji nepozabne pokojnice; isto velja tudi č. g. patru Zajcu iz Brezij.

Zahvaljujemo se visokorodnemu gospodu c. kr. okr. glavarju Fr. Župniku iz Radovljice; c. kr. okr. šol. nadzorniku J. Janežiču, državnemu in deželnemu poslancu Jos. Pogačniku, p. n. gospodom državnim uradnikom radovljiškimi; zastopstvu rad. učitelj. društva; zastopstvu društva slov. učitelj. za Kranjsko, vsem njim stanovskim tovarišim in tovarišem, ki so s svojo navzočnostjo počastili pokojnico na njeni zadnji poti.

Zahvaliti se imamo občinskim odborom Kamne gorice in Kroke; kamno goriškemu gasilnemu društvu; slav. pevskemu društvu „Kropa“ za ganljive žalostinke ter vsem darovalcem in darovalcem preštevilnih prekrasnih vencev in opkov. Srčna hvala vsem, ki so od blizu in daleč prihiteli spremiti drago pokojnico k zadnjemu počitku.

Kropa-Kamna gorica, v septembru 1909.

Jos. Pleničar, nadučitelj. Rodbina Kappus pl. Pichlstein.

Slovenskega in nemškega jezika zmožna

prodajalka

z dežele želi premeniti službo, najraje v kako mesto. Ponudbe naj se pošljejo pod naslovom prodajalka v Hrašnik. 2668 3—1

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča sledeče knjige:

Wallace-Podravski, Ben-Hur. Roman iz časov Kristusovih. Vez. K 4-50.

Ljudska knjižica:

1. zvezek: Znamenje štirih. Londonska povest. K —60.
2. zvezek: Dostál, Darovana. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. K —60.
3. zvezek: Sienkiewicz, Jernač Zmagovač. Povest. — Aditltner, med plazovi. K —60.
4. zvezek: Detela dr., Malo življenje. Povest. K 1—, vez. v platno K 1-60.
5. zvezek: Zadnja kmečka vojska. Zgodovinska povest iz leta 1573. K 1-60, v platno vez. K 2-60.
6. zvezek: Finžgar, Gozdarjev sin. Povest. K —20.
7. zvezek: Detela dr., Prihajač. Povest. K —90, vez. v platno K 1-70.
8. zvezek: Pasjeglavci. Zgodovinska povest iz Kristusove legende. K 2-20, vezana v platno K 3-20.

Spillmanove povesti:

1. zvezek: Ljubite svoje sovražnike! Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. II. natis. K —40, karton K —60.
2. zvezek: Maron, krščanski deček iz Libanona. Povest iz časov zadnjega velikega preganjanja po Druzih. K —40, karton K —60.
3. zvezek: Marijina otroka. Povest iz kavkaških gor. K —40, karton K —60.
4. zvezek: Praški Judek. Povest. II. natis. K —40, karton K —60.
5. zvezek: Ujetnik morskoga roparja. Povest. K —40, karton K —60.
6. zvezek: Arumugam, sin indijskega kneza. Povest. K —40, karton K —60.
7. zvezek: Sultanovi sužnji. Carigradska povest. K —60, karton K —80.
8. zvezek: Tri indijanske povesti. K —60, karton K —80.
9. zvezek: Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz japonskih misijonov. K —60, karton K —90.
10. zvezek: Zvesti sin. Povest za vladu Akbarja Velikega. K —40, karton K —60.
11. zvezek: Rdeča in bela vrtnica. K —40, karton K 60.
12. zvezek: Korejska brata. Črtica iz misijonov v Koreji. K —60, karton K —80.
13. zvezek: Boj in zmaga. Povest iz Anama. K —60, karton K —80.

14. zvezek: Prisega huronskega glavarja. Povest iz starejših misijonske zgodovine kanadske. K —60, karton K —80.
15. zvezek: Angel sužnjev. Brazilska povest. K —40, karton K —60.
16. zvezek: Zlatokopi. Povest iz misijonskega potovanja po Alaski. K —60, kart. K —80.
17. zvezek: Prvič med Indijanci ali vojnja v Nikaraguo. K —60, karton K —80.

Jurčičevi zbrani spisi:

1. zvezek: Deseti brat. Roman.
2. zvezek: I. Jurij Kozjak, slovenski janičar. Povest iz 15. stoletja domače zgodovine. II. Spomini na deda. Pravljice in povesti iz slovenskega naroda. III. Jesensko noč med slovenskimi polharji. Črtice iz življenja našega naroda. — IV. Spomini starega Slovenca ali črtice iz mojega življenja.
3. zvezek: I. Domen. Povest. — II. Jurij Kobila. Izvirna povest iz časov lutrovske reformacije. — III. Dva prijatelja. — IV. Vrbani Smukova ženitev. Humoristična povest iz narodnega življenja. — V. Golida. Povest po resnični dogodbi. — IV. Kozlovska sodba v Višnji Gori. Lepa povest iz stare zgodovine.
4. zvezek: I. Tihotapec. Povest iz domačega življenja kranjskih Slovencev. — II. Grad Rojtnje. Povest za slovensko ljudstvo. — III. Klosterski žolnir. Izvirna povest iz 18. stoletja. — IV. Dva brata. Resnična povest.
5. zvezek: I. Hči mestnega sodnika. Izvirna zgodovinska povest iz 15. stoletja. — II. Nemški valpet. Povest. — III. Sin kmetškega cesarja. Povest iz 16. stoletja. — IV. Lipe. Povest. — V. Pipa tobaka. Povest. — VI. V vojni krajini. Povest.
6. zvezek: I. sosedov sin. — II. Moč in pravica. — III. Telčja pečenka. Obraz iz našega mestnega življenja. — IV. Bojim se te. Zgodovinska povest. — V. Ponarejeni bankovci. Povest iz domačega življenja. — VI. Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ker je krompir kradel. — VII. Črta iz življenja političnega agitatorja.
9. zvezek: I. Doktor Zober. Izviren roman. — II. Med dvema stoloma. Izviren roman.
11. zvezek: I. Tugomer. Tragedija. — II. Berite Novice! Vesela igr. — III. Veronika Deseniška. Tragedija. — IV. Pripovedne pesmi.

Cena: broš. á K 1-20, eleg. vez. á K 2—.

Andrejčkovega Jožeta spisi:

1. zvezek: Črtice iz življenja na kmetih. 30 v.
 2. zvezek: Matevž Klander. — Spiritus familiaris. — Zgodovina motniškega polja. — Gregelj Koščena. 30 v.
 3. zvezek: Amerika, ali povsod dobro — doma najbolje. 30 v.
 4. zvezek: Popotni listi. — Cesar Jožef v Krašnji. — Nočni sprehod. — Popotniki v arabski puščavi. — Spomin na Dubrovnik. — Damberski zvon. 90 v.
 5. zvezek: Žalost in veselje. 30 v.
 6. zvezek: Nekaj iz ruske zgodovine. — Vojniška republika zaporoških kozakov. 30 v.
 7. zvezek: Božja kazen. — Plavec na Savini. — Čudovita zmaga. 30 v.
 8. zvezek: Emanek, lovčev sin. — Berač. 30 v.
- Gregorčič, Poezije.**
— Isto, II. K 2—, vez. K 3-20.
— Isto, III. K 2—, vez. K 4—.
— Isto, IV. K 2-70, vez. K 3-20.
- Kociančič-Svave, Podučne povesti.** 80 v.
— 26 povesti za mlade ljudi. V bohoričici tiskano. 40 v.
- Kočevar, Milinarjev Janez. Slovenski junak ali uplemenitba Teharčanov.** Povest. 80 v.
- Cigler, Deteljica ali življenje treh kranjskih bratov francoskih vojakov.** K —60.
- Kortonica, koroška deklica.** Povest. K —60.
- Kržič, Angelček, otrokom prijatelj, učitelj in voditelj.** Tečaj II.—XV. kart. á K —80.
- Vrtec.** Časopis s podobami za slovensko mladino. Letniki 95, 96, 97, 05, 06, 07, kart. á K 4.
- Zgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva. I.—III. del á 60 v., kart. 80 v.
- Nedožnim srcem. Pesmi s slikami, vez. K 1-45, kart. K 1-20.
- Sveta Germana. Izgled krščanske potrepljivosti. 20 vinarjev.
- Šmid Kristof, Roza Jelodvorska.** Lepa povest za mladino. S 6 podobami, vez. 2 K.
- Mladi samotar. Povest. 30 v., kart. 50 v.
- Timotej in Filemon. Povest krščanskih dvojčkov. 40 v., kart. 60 v.
- Nedožnost, preganjana in povelšana. Povest. 60 v.
- Evstahij. Povest. 40 v., kart. 60 v.
- Genovefa. Povest iz starih časov. 40 v., kart. 60 v.
- Genovefa. Povest. (Silvester) 40 v.
- Dve povesti: Golobček, Kanarček. 30 v., kart. 50 v.
- 100 majhnih pripovedek za mladino. vezana 80 v.

- Cvetina Borogradska. Povest. 80 v.
- Tomšič, Vrtec.** Časopis s podobami za slovensko mladino. Letniki 1889, 1890, kart. á K 4—.
- Zakrajšek, Ogljenica ali hudobija in nedolžnost.** Povest. 60 v., kart. 80 v.
- Malavašič F., Oče naš.** Povest za mladino in ljudstvo. K 1-70.
- Mati božja dobrega sveta ali bratovska ljubezen.** Povest iz časov turških bojev koncem XVI. stoletja. 80 v.
- Slovenski A. B. C.** v koloriranih podobah s pesmicami. Priporočljiva knjiga otrokom v zabavo in za početni nauk v branju. 80 v., trdo vez. K 1-20.

Leposlovna knjižnica:

1. zvezek: Bourget. Razporoka. Roman. K 2—, vez. K 3—.
2. zvezek: Turgenjev, Stepni kralj Lear. Povest. — Stepnjak, Hiša ob Volgi. K 1-20, vez. K 2-20.
3. zvezek: Prus (Alex. Glowacki), Straža. Povest. K 2-40, vez. K 3-40.
4. zvezek: Ponižani in razžaljeni. Roman. Brosirano K 3—, vez. K 4-20.
5. zvezek: Sevcenko-Abram. Kobzar. Izbrane lirčne in pripovedne pesmi z zgodovinskim uvodom Ukrajine in pesnikovim življenjepisom. Broš. K 2-40, vez. K 3-60.
6. zvezek: Cuampol-Levstik, Mož Simone. Broš. K 1-90, vez. K 3—.
7. zvezek: Sevcenko-Abram, Kobzar II. del Hajdamaki. Poem z zgodovinskim uvodom o Hajdamasčini. Broš. K 1-50.
6. in 7. zvezek skupno broš. K 3-40, vez. K 4-50.
- Sienkiewicz, Potop.** Zgodovinski roman. I. in II. del. Broš. K 6-40, vez. K 9-20.
- Križarji. Zgodovinski roman v starih delih. Broš. K 5-20, vez. K 7-30.
- Z ognjem in mečem. Historični roman, 4 deli. Broš. K 4-50, vez. K 6-50.
- Rodbina Polanskeh. Roman, 3 zvezki. Broš. K 10—, vez. v 2 zv. K 12-60.
- Mali vitez, Pan Volodijevski. Zgodovinski roman, 3 zvezki. Broš. K 7—, vez. K 8-40.
- Medved, Poezije.** I. del. Broš. K 3-80, vezano K 5—.
- II. del. Broš. K 4—, elegant. vez. K 5-40.
- Sardenko Silvin, Roma.** Poezije. Broš. K 2—, elegantno vez. K 3-20.
- V mladom jutru. Poezije. Broš. K 1-50, vez. K 2-20.
- Prešerna Franceta, Poezije.** Uredil L. Pintar. Broš. K 1—, vez. K 1-40.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

ima v zalogi

šolske knjige

za ljudske, obrtne, meščanske in srednje šole v najnovejših izdajah.

 Seznamke predpisanih učnih knjig oddaja brezplačno.

Bukvarna je založila in v lastni tiskarni tiskala sledeče učne knjige:

Brinar Josip, Zgodovina za meščanske šole z 21 slikami, vez. K 2'20

Matek Blaž, Aritmetika in algebra za srednje in višje gimnazijske razrede. I. del broš. K 2'20.

Matek Blaž, Geometrija za srednje in višje gimnazijske razrede, I. del broš. K 2'—.

Mazi Josip, Geometrijski nazorni nauk za prvi razred srednjih šol, vez. K 1'—.

Pajk Milan, Zemljepis I. del, vez K 1'80.

Pečjak, dr. Gregor, Katoliški verouk za višje razrede srednjih šol. Druga knjiga: Resnice kat. vere. K 2'80.

Stroj Alojzij, Liturgika. Nauk o bogočastnih obredih sv. katoliške cerkve s 40 slikami, vez. K 1'40.

Svetina, dr. Ivan, Katoliški verouk I. knjiga, vez. K 2'80.

Tominšek, dr. Josip, Grška slovnica, vez. K 3'—.

Tominšek, dr. Josip, Grška vadnica, vez. K 3'50.

□ □ □

Breznik Anton, Slovanske besede v slovenščini, broš. K —'80.

Dokler Anton, Slovarček k izbranim Ovidijevim pesmim Sedlmayerjeve izdaje, vez. K 1'90.

Grafenauer Ivan, Zgodovina novejšega slovenskega slovstva. I. del od Pohlina do Prešerna, broš. K 2'—, vez. K 2'50.

Jeršinič Anton, Livijev komentar, broš. K —'60.

Koritnik Anton, Slovarček k I., II. in III. spevu, broš. K —'80.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

„ZVEZA SLOVENSKEH ODVETNIKOV V LJUBLJANI“
javlja tužno vest, da je njen član, gospod

dr. IVAN MILAN HRIBAR

odvetnik v Ljubljani

dne 23. septembra 1909 ob 3. uri popoldne preminul.

2664

V Ljubljani, dne 23. septembra 1909.

Za odbor: dr. Karol Triller, predsednik, dr. Janko Žirovnik, tajnik.

Sobno slikarska in plesarska turdka

Speletič & Remžgar, Ljubljana, Rimska cesta 16

se priporoča slavnemu občinstvu za vse v to stroko spadajoča dela v Ljubljani kakor tudi na deželi.
Delo solidno. Cene primerne.

920 (1)

IVAN PENGOV

podobar, izdelovatelj oltarjev, itd.,

naznanja prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je prevzel znano podobarsko delavnico umrlega g. And. Rovšeka, Kolo-dvorske ulice št. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da bom vedno vestno izvrševal svoj poklic in prosim za zaupanje. Tekom 10 letnega praktičnega dela pri ranjem g. Rovšku pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj. 3438 52-7

Monter za vodovodno inštalacijo

se takoj sprejme proti dobri

2646 plači. — Hydrotekt Lachnik, 2-1
Ljubljana, Beethovenova ulica 4.

Hotel Tivoli,

Odda se več mesečnih sob od 24 kron naprej. 2534 1

Išče se pripravna in vestna

prodajalka

za mešano trgovino v Ljubljani. Vstop lahko takoj. Naslov pri upravi „Slovenca“. 2647 2-1

Mizarji, pozlatarji

dobe trajno delo pri Petru Butarju, Osilnica pri Kočevju. 2622 5-1

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo
Seydlin
Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7
Dobi se
poštom

Tehnični biro in stavbeno podjetje

Inž. dr. Jovo Simić

kom. društvo Dolnja Tuzla, Bosna.

Izvršuje načrte, statične proračune in stroškovnike ter prevzema vsa v arhitektonsko, stavbinsko, inženirsko in zemljemersko stroko spadajoča dela — vse proti primernim cenam in po najnovejših znanstvenih — in strokovnih načelih. —
2560 10-1

2513 1

Za jesen in zimo

priporoča tvrdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ul. 9

svojo bogato zalogo

izgotovljenih oblek

za gospode in dečke

ter mične novosti

v konfekciji za dame in deklice

Ceniki zastoj in franko

Podružnice

Spiljet, Celovec

- in Trst -

- Delniška glavica -
K 3.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun, ter je obrestuje po čistih $\frac{1}{2}\%$

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po današnji kurzi.

Podružnice

Spiljet, Celovec

- in Trst -

- Rezervni fond -
K 300.000.